

Bruxelles, den 22.2.2017
COM(2017) 94 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

**om undersøgelsen vedrørende manipulation af statistikker i Østrig som omhandlet i
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011 om en effektiv
håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet (Kommissionens afgørelse af 3. maj
2016)**

{SWD(2017) 105 final}

Indhold

Resumé	3
1. Indledning	8
1.1. Baggrund	8
1.1.1. Relevante bestemmelser og principper i EU-retten	8
1.1.2. Faktiske omstændigheder og procedure	9
1.2. Kommissionens formelle undersøgelse af eventuel manipulation af statistikker i Østrig som omhandlet i forordning (EU) nr. 1173/2011	11
2. Vigtigste resultater	14
2.1. Et overblik over delstaten Salzburgs finansielle positioner: 2002-2012	14
2.2. Institutionelle ansvarsområder i delstaten Salzburg	20
2.2.1. Tildeling af beføjelser	21
2.2.2. Intern overvågning	23
2.2.3. LRH's overvågning	24
2.3. Finansiell forvaltning af delstaten Salzburg i perioden 2002-2012	25
2.3.1. Princippet om fire øjne	25
2.3.2. Forfalskning af underskrifter og dokumentation	26
2.3.3. Konti uden for budgettet	27
2.3.4. Lån fra OeBFA til delstaten Salzburg	29
2.3.5. Bogføring af værdipapirer (forpligtelser)	31
2.3.6. Finansielle derivater	31
2.4. Beskrivelse af begivenhederne i perioden fra maj 2012 til december 2012	33
2.5. December 2012 til oktober 2013: de faktiske omstændigheder registreret af STAT .	35
2.5.1. Kommissionens oplysninger	38
3. Vurdering af resultaterne	40
3.1. Konklusioner vedrørende hovedaktørerne i de beskrevne begivenheder	40
4. Konklusion	44
Slutnoter	45

RESUMÉ

Den 3. maj 2016 indledte Europa-Kommissionen en formel undersøgelse af en mulig manipulation af statistikker i delstaten Salzburg¹ i Østrig. Denne afgørelse blev truffet i henhold til artikel 8, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011 af 16. november 2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet sammen med Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678/EU af 29. juni 2012 om undersøgelser og bod i forbindelse med manipulation af statistikker som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011.

Undersøgelsen havde til formål at vurdere, om de alvorlige indikationer på misvisende fremstilling af data vedrørende underskud og gæld i 2012 og tidligere år kunne bekræftes, og i så fald om dette skyldtes en forsætlig handling eller grov uagtsomhed.

I denne rapport fremlægger Kommissionen sine konklusioner under indtryk af den gennemførte undersøgelse sammen med de centrale fakta, som konklusionerne bygger på. De skriftlige bemærkninger fra Republikken Østrig til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater er vedhæftet i et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport, og bemærkningerne er taget behørigt i betragtning, hvor det er vurderet, at de er relevante². Rapporten indeholder en detaljeret beskrivelse af de vigtigste årsager til revisionen af Østrigs offentlige gæld i EDP-indberetningen fra april 2014, som udgjorde 1 192 mio. EUR i 2012, 879 mio. EUR i 2011 og 523 mio. EUR i 2010, på grundlag af en analyse af udarbejdelsen, kontrollen og indberetningen af finansielle transaktioner i delstaten Salzburg.

De vigtigste konklusioner er, at der fandt alvorlige uregelmæssigheder sted i forbindelse med udarbejdelsen, kontrollen og indberetningen af finansielle samt ikkefinansielle transaktioner i delstaten Salzburg i flere år, navnlig gennem skjulte bankkonti, aktiver og den nødvendige finansiering af disse, hvilket i sidste ende førte til hemmeligholdelse og fejlagtig indberetning af relevante gældsforpligtelser efter Maastrichtkriterierne³. Som følge af grov uagtsomhed

¹ Når Kommissionen nævner "delstaten Salzburg" i denne rapport, henviser den ikke til den østrigske delstat Salzburg som sådan eller dens befolkning, men snarere de enheder, som direkte eller indirekte medvirker ved udarbejdelsen af gælds- og underskudsdata, nemlig delstatsforvaltningens tjenestegrene og delstatsregeringen i delstaten Salzburg.

² Det bemærkes, at enhver henvisning i de skriftlige bemærkninger til et sidetal er sidetallet i de foreløbige undersøgelsesresultater.

³ Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 af 25. maj 2009 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 145 af 10.6.2009, s. 1) defineres indikatoren som den samlede nominelle værdi af den offentlige sektors udestående forpligtelser pr. 31. december af følgende art (som defineret i ENS 2010): sedler og mønt samt indskud, værdipapirer undtagen aktier og lån. Offentlig forvaltning og service er underopdelt i undersektorerne: statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau,

blev de offentlige regnskabsregler ikke fulgt, der blev ikke foretaget kontrol, og finansielle og ikkefinansielle transaktioner blev ikke behørigt indberettet, ligesom henstillinger fra den østrigske revisionsret blev ignoreret. Derudover blev dokumentation forsætligt forfalsket, og der blev bevidst sendt vildledende oplysninger til de nationale statistiske myndigheder samt den østrigske revisionsret (RH). I mindst fem år indberettede Østrig derfor en lavere offentlig gæld til Kommissionen (Eurostat) end den faktiske korrekte gæld, hvilket er misvisende fremstilling af gældsdata med hensyn til anvendelsen af artikel 121 eller 126 i TEUF eller anvendelsen af protokol nr. 12, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF (dvs. misvisende fremstilling af Republikken Østrigs Maastrichtgæld) i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1173/2011. Den misvisende fremstilling af Østrigs offentlige gæld svarede ved udgangen af 2012 til 1 192 mio. EUR⁴.

I rapporten fastslås det, at den udøvende og den lovgivende magt i delstaten Salzburg fra 2002 henholdsvis handlede og lovgav på en måde, som gav finansafdelingen i delstaten Salzburg ubegrænsede beføjelser til at indgå finansielle højrisikotransaktioner med kreditinstitutter i en ubegrænset periode og for ubegrænsede beløb. Samtidig blev finansafdelingen ved et dekret fritaget for at blive overvåget af den interne revisionsafdeling i delstaten Salzburg, hvilket ifølge konklusionerne i RH's revisionsrapport af 9. oktober 2013 er "i strid med de sædvanlige regler inden for offentlig forvaltning" og "bidrog til alvorlige mangler i kontrollen med økonomisk relevante områder".

Det fastslås i rapporten, at delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (Amt der Salzburger Landesregierung) og delstatsregeringen i Salzburg (Salzburger Landesregierung) spillede en vigtig rolle i begivenhederne omkring den manglende registrering og manglende indberetning af finansielle transaktioner og beholdninger. Andre institutioners medvirken, dvs. den regionale revisionsret (Salzburger Landesrechnungshof), Østrigs statistiske myndighed (Statistik Austria), den østrigske centralbank (Österreichische Nationalbank) og det østrigske føderale finansieringsagentur (Österreichische Bundesfinanzierungsagentur), drøftes også i rapporten.

Rapporten indeholder også andre vigtige resultater. Selv om EDP-indberetningen om Maastrichtgælden i april 2014 blev revideret for 2010-2012, ser det ud til, at den forkerte indberetning af gælden samt eventuelt underskuddet kan være startet helt tilbage i 2008, og at Maastrichtgælden, som Østrigs statistiske myndighed fremlagde for 2008 og 2009, fortsat er undervurderet.

Endelig konkluderes det i rapporten, at selv om Kommissionen (Eurostat) først blev informeret om dette den 10. oktober 2013, var Østrigs statistiske myndighed klar over muligheden for den misvisende fremstilling af regnskaberne for delstaten Salzburg siden i

kommunal forvaltning og service og sociale kasser og fonde.

⁴ Samt et mindre beløb på 7 mio. EUR for så vidt angår den misvisende fremstilling af det offentlige underskud.

hvert fald den 6. december 2012. I rapporten konkluderes det også, at både Østrigs statistiske myndighed og den østrigske centralbank var bekendt med betydelige uoverensstemmelser i de indberettede data fra delstaten Salzburg, inden den såkaldte "finansielle skandale" blev offentliggjort i slutningen af 2012.

Baseret på resultaterne i denne rapport vedrørende myndighedernes adfærd i medlemsstaterne i perioden fra ikrafttrædelsen af forordning (EU) nr. 1173/2011 den 13. december 2011 og indtil iværksættelsen af undersøgelsen den 3. maj 2016 har Kommissionen besluttet at vedtage en henstilling til Rådet om at pålægge Republikken Østrig en bod som fastsat i forordning (EU) nr. 1173/2011.

Forkortelsesliste

Forkortelse	Tysk	Dansk
EDP	Verfahren bei einem übermäßigen Defizit (VÜD)	Procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud
ENS	Europäische System Volkswirtschaftlicher Gesamtrechnungen (ESVG)	Europæisk nationalregnskabssystem
LRH	Landesrechnungshof	Delstatens revisionsret (i dette dokument delstaten Salzburgs revisionsret)
BMF	Bundesministerium für Finanzen	Det østrigske finansministerium
OeNB	Österreichische Nationalbank	Den østrigske centralbank
OeBFA	Österreichische Bundesfinanzierungsagentur	Det østrigske føderale finansieringsagentur
RH	Rechnungshof	Den østrigske [føderale] revisionsret
STAT	Statistik Austria	Østrigs statistiske myndighed
SLH	Salzburger Landes - Hypothekenbank AG	-
VRV	Voranschlags- Rechnungsabschlussverordnung	Østrigsk forordning om offentlige og lokale forvaltningers budgetter og regnskaber

Liste over tabeller og diagrammer

Tabel 1: Delstaten Salzburgs Maastrichtforpligtelser for 2002-2012

Tabel 2: Tilgodehavende renter og skyldige renter i delstaten Salzburg for 2002-2012

Diagram 1: Pengestrømme i regnskaberne for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (mio. EUR)

Liste over vedhæftede dokumenter

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Bemærkninger fra Republikken Østrig om de foreløbige resultater af undersøgelsen om manipulation af statistikker i Østrig.

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund

1.1.1. Relevante bestemmelser og principper i EU-retten

1. Medlemsstaterne har pligt til at rapportere deres årlige underskuds- og gældsdata til Kommissionen (Eurostat) i fuld overensstemmelse med EU's statistikregler og -procedurer (det europæiske nationalregnskabssystem ENS⁵).
2. I artikel 16 i Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab⁶, hedder det: "Medlemsstaterne sikrer, at de faktiske data, der indberettes til Kommissionen (Eurostat), er udarbejdet i overensstemmelse med principperne i artikel 2 i forordning (EF) nr. 223/2009. Det er i den forbindelse de nationale statistiske myndigheder, der har ansvaret for at sikre overensstemmelse mellem de indberettede data og artikel 1 i denne forordning samt de tilgrundliggende regnskabsregler efter ENS 2010."
3. I henhold til artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 skal medlemsstaterne to gange om året underrette Kommissionen (Eurostat) om deres forventede og faktiske offentlige underskud og om niveauet for deres faktiske offentlige gæld, første gang inden den 1. april i det indeværende år (år n) og anden gang inden den 1. oktober i år n. De indberettede data i år n vedrører år n-1, n-2, n-3 og n-4.
4. Siden den 13. december 2011 har Kommissionen i kraft af forordning (EU) nr. 1173/2011⁷ om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet haft beføjelser til at iværksætte undersøgelser, hvis der foreligger alvorlige indikationer på, at der er tale om manipulation af statistikker, enten forsætligt eller som følge af grov uagtsomhed. Visse kriterier, procedurer og regler, som er relevante for udøvelsen af dette mandat er fastlagt i Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678. Ifølge forordning (EU) nr. 1173/2011 kan sådanne undersøgelser føre til en henstilling fra Kommissionen til Rådet om, at Rådet pålægger medlemsstaten en bod. Den bod, der henstilles pålagt, beregnes af Kommissionen, men Rådet har den endelige kompetence med hensyn til at pålægge den og i givet fald beløbet. Hvis det konstateres, at medlemsstaten enten

⁵ Den indberetning, der er beskrevet i det foreliggende tilfælde, foregik i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2223/96 af 25. juni 1996 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab (EFT L 310 af 30.11.1996, s. 1) (ENS-95). Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 549/2013 af 21. maj 2013 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union (EUT L 174 af 26.6.2013, s. 1) (ENS-2010) finder anvendelse fra den 1. september 2014.

⁶ Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 af 25. maj 2009 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 145 af 10.6.2009, s. 1).

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011 af 16. november 2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 1).

forsætligt eller som følge af grov uagtsomhed har givet en misvisende fremstilling af sine data vedrørende underskud og/eller gæld, kan Rådet beslutte at pålægge en bod på op til 0,2 % af medlemsstatens BNP.

5. Kommissionen mener generelt, at det bør betragtes som grov uagtsomhed, hvis en person med ansvar for udarbejdelsen af data om offentligt underskud og offentlig gæld tydeligt tilsidesætter sin pligt til at udvise omhu som nævnt i betragtning 10 i Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678, men grov uagtsomhed kan også være alvorlige mangler i tilrettelæggelsen af datastrømme mellem offentlige enheder og de statistiske myndigheder, herunder ordninger vedrørende det ansvar, der påhviler de embedsmænd og det personale, som er involveret i disse arbejdsgange, central kontrol af regnskabsdata i medlemsstaterne på alle offentlige forvaltningsniveauer samt pålidelige og effektive tilsyns- og kontrolsystemer på nationalt plan.
6. Endelig har Den Europæiske Unions Domstol konsekvent fastholdt, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig forhold i sin interne retsorden som begrundelse for ikke at overholde forpligtelser, der følger af EU-retten. Ganske vist kan den enkelte medlemsstat frit fordele de retsanordnende beføjelser internt, men i forhold til EU-retten har den fortsat i medfør af artikel 258 i TEUF eneansvaret for, at forpligtelserne ifølge EU-retten opfyldes⁸.
7. Ligeledes fremgår det af Domstolens faste retspraksis med hensyn til medlemsstaternes erstatningsansvar for tab og skader forvoldt enkeltpersoner på grund af tilsidesættelse af EU-retten, som kan tilregnes dem (f.eks. manglende gennemførelse af EU-direktiver), at statens ansvar gælder i alle tilfælde, hvor en medlemsstat har overtrådt EU-retten, "uanset hvilket organ i medlemsstaten der ved sin handling eller undladelse har været årsag til overtrædelsen"⁹. Derfor kan "[en] medlemsstat [...] ikke påberåbe sig den fordeling af kompetence og ansvar mellem de kollektive enheder, der findes i dens interne retsorden, for at unddrage sig dette ansvar"¹⁰. Lignende principper gælder tilsvarende for medlemsstaternes ansvar for manipulation af statistikker, og det er derfor tilstrækkeligt for at fastslå et sådant ansvar, at den misvisende fremstilling af data skyldes forsæt eller grov uagtsomhed et eller andet sted i den offentlige sektor.

1.1.2. Faktiske omstændigheder og procedure

8. I slutningen af 2012 indledte den østrigske revisionsret ("RH") en revision af den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg. Revisionen omfattede en mere detaljeret undersøgelse af de interne kontrolsystemer og den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg med fokus på registreringen af transaktioner i de offentlige regnskaber, deres

⁸ Sag C- 33/90, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Den Italienske Republik, [1991] Sml. I-05987, præmis 24.

⁹ Forenede sager C-46/93 og C-48/93, Brasserie du pêcheur/Factortame, [1996] Sml. I-01029, præmis 32.

¹⁰ Sag C-302/97, Konle, [1999] Sml. I-03099, præmis 62.

risikoprofil og den dertil knyttede likviditetsstyring, og der blev fulgt op på pressekonferencen af embedsmænd i delstaten Salzburg om lederen af budgetenhedens påståede ulovlige handlinger. Endvidere omfattede revisionen en statusopgørelse over delstaten Salzburgs åbne finansielle transaktioner pr. 31. december 2012 og resultaterne af den førtidige opsigelse af de finansielle transaktioner, der forekom i sidste kvartal af 2012.

9. Den 9. oktober 2013 offentliggjorde RH sin rapport om den finansielle situation i delstaten Salzburg¹¹, hvori der blev påpeget en række uregelmæssigheder i forbindelse med udarbejdelsen, overvågningen og indberetningen af de finansielle transaktioner i delstaten Salzburg, som var foregået over flere år. Efter RH's resultater kontaktede Kommissionen (Eurostat) med det samme Østrigs statistiske myndighed ("STAT"), som gav yderligere oplysninger i de følgende dage. Men ud over en generel analyse af den mulige størrelsesorden af virkningerne var det ikke muligt for STAT og Kommissionen (Eurostat) med så kort varsel at analysere de statistiske virkninger af resultaterne. Som følge deraf udtrykte Kommissionen i sin pressemeddelelse af 21. oktober 2013 om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EDP) forbehold for kvaliteten af de data, som Østrig havde indberettet.
10. Den 10. marts 2014 forelagde STAT Kommissionen (Eurostat) resultaterne af sin interne analyse af de statistiske konsekvenser af RH's resultater og bekendtgjorde, at den offentlige gæld for 2010, 2011 og 2012 efter indarbejdelsen af de nye data for delstaten Salzburg ville blive opjusteret (+0,2 pp af BNP i 2010, +0,3 pp i 2011 og +0,4 pp i 2012). Kommissionen (Eurostat) krævede yderligere oplysninger, som STAT straks indgav skriftligt den 28. marts 2014. I sin EDP-pressemeddelelse af 23. april 2014 trak Eurostat sit forbehold med hensyn til kvaliteten af de data, som Østrig havde indberettet, tilbage, da STAT havde foretaget de nødvendige revisioner af de indberettede data vedrørende underskud og gæld.
11. Efter at Kommissionen (Eurostat) havde undersøgt de faktiske omstændigheder, blev det vurderet, at den ikkeindberettede gæld i delstaten Salzburg var alvorlig. De elementer, der førte til denne konklusion, omfatter bl.a., at RH havde offentliggjort resultater¹², der indikerede, at der forekom adskillige og alvorlige uregelmæssigheder i delstaten Salzburgs finansielle forvaltning, at der som følge af disse uregelmæssigheder var foretaget fejlagtig indberetning af gældstallene med et ikke ubetydeligt beløb, som de nationale statistiske myndigheder i mange år angiveligt ikke blev underrettet om, og endelig, at den regionale forvaltning i delstaten Salzburg i forbindelse med udøvelsen af sine retlige beføjelser syntes at have fremmet den fejlagtige indberetning af transaktioner.

¹¹ Rapporten findes her <http://www.rechnungshof.gv.at/berichte/ansicht/detail/land-salzburg-finanzielle-lage-1.html>.

¹²

http://www.rechnungshof.gv.at/fileadmin/downloads/2013/berichte/teilberichte/salzburg/Salzburg_2013_07/Salzburg_2013_07_1.pdf.

12. Kommissionen (Eurostat) vurderede således, at der var behov for en mere grundig analyse af de faktiske omstændigheder i delstaten Salzburg. I denne interne foreløbige analyse viste det sig, at mængden af fejlagtige indberetninger var væsentlig, at der var tegn på enten grov uagtsomhed eller forsætlig fejlagtig indberetning, og at dette var foregået over flere år.

1.2. Kommissionens formelle undersøgelse af eventuel manipulation af statistikker i Østrig som omhandlet i forordning (EU) nr. 1173/2011

13. På grundlag af sin interne analyse konkluderede Kommissionen (Eurostat), at der var alvorlige indikationer på misvisende fremstilling af statistikker, som berettigede en fuldstændig undersøgelse i henhold til artikel 8, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1173/2011. Kommissionen besluttede derfor at indlede en undersøgelse af den misvisende fremstilling af EDP-data i Østrig. Den 3. maj 2016 iværksatte Kommissionen en formel undersøgelse af en mulig manipulation af statistikker i delstaten Salzburg i Østrig¹³.

14. Kommissionens undersøgelseshold interviewede på særskilte møder repræsentanter for STAT, delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (Amt der Salzburger Landesregierung), den regionale revisionsret (Salzburger Landesrechnungshof – LRH), den østrigske centralbank¹⁴ (Österreichische Nationalbank – OeNB) og det østrigske føderale finansieringsagentur¹⁵ (Österreichische Bundesfinanzierungsagentur – OeBFA). Der blev udarbejdet referater fra hvert møde, som blev underskrevet af alle deltagere.

15. De citater, der fremgår af slutnoterne (angivet som a, b, c...) i denne rapport er hentet i de officielle referater fra disse møder og gengiver nøjagtigt de udtalelser, som blev afgivet af repræsentanterne for de forskellige interviewede institutioner.

16. I denne rapport fremlægges Kommissionens resultater af de undersøgelser, den har foretaget i overensstemmelse med Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678, sammen med de centrale faktiske omstændigheder, som resultaterne bygger på.

¹³ Kommissionens afgørelse C (2016) 2633 final af 3.5.2016 om indledning af en undersøgelse vedrørende manipulation af statistikker i Østrig i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet.

¹⁴ OeNB har i øjeblikket ansvaret for udarbejdelse af regnskaber for alle institutionelle sektorer med undtagelse af den offentlige sektor. Tidligere stod OeNB imidlertid også for udarbejdelsen af den offentlige sektors regnskaber. I 2009 aftalte STAT og OeNB, at førstnævnte skulle overtage udarbejdelsen af den offentlige sektors regnskaber (S.13) efter en overgangsperiode med henblik på så vidt muligt også at anvende direkte datakilder til udarbejdelse af regnskaber. Den offentlige sektors regnskaber, som blev udarbejdet af STAT, blev første gang sendt til Eurostat i september 2014.

¹⁵ Bundeshaushaltsgesetz (finansloven) bemyndiger det østrigske finansministerium (BMF) til at optage lån på kapitalmarkedet og låne disse midler videre til delstaterne og enheder uden for budgettet. BMF har nu uddelegeret denne beføjelse til OeBFA. OeBFA handler således på vegne af BMF og for dennes regning, dvs. den føderale regering, og i denne henseende, når der i rapporten henvises til OeBFA's udlån, svarer dette til den føderale regerings udlån. OeBFA leverer desuden data og metadata til de statistiske myndigheder, som skal anvendes til beregning af justering af påløben rente og data om indtægter og gæld hos den føderale regering.

Republikken Østrigs skriftlige bemærkninger til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater er indarbejdet i et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport, og der er taget behørigt højde for dem, hvor de er blevet anset for at være relevante.

17. Det bemærkes, at Kommissionen i sin undersøgelse af den misvisende fremstilling af data vedrørende underskud og gæld har sigtet mod at afdække problemets fulde omfang, og hvordan det er opstået, med det formål at forebygge nye tilfælde. Undersøgelsen vil derfor uundgåeligt rumme forhold, som forekom, før forordning (EU) nr. 1173/2011 af 13. december 2011 trådte i kraft. I denne henseende skal det erindres, at den misvisende fremstilling af EDP-data var lige så ulovlig (om end den ikke medførte nogen potentiel sanktion), inden forordning (EU) nr. 1173/2011 trådte i kraft, i den forstand, at medlemsstaterne var og er lige så forpligtede til at forelægge Kommissionen fuldstændige og pålidelige data på grundlag af de hidtil gældende regler og navnlig forordning (EF) nr. 479/2009.
18. Men med hensyn til at anvende de særlige sanktioner i artikel 8 i forordning (EU) nr. 1173/2011 har hovedformålet med denne undersøgelse været at undersøge, om den misvisende fremstilling af data fandt sted, efter sidstnævnte forordning trådte i kraft. Den adfærd hos medlemsstaten, som Kommissionen kan basere sin henstilling til Rådet på, er således den adfærd, der blev udvist i perioden fra den 13. december 2011 til iværksættelsen af undersøgelsen den 3. maj 2016.
19. Inden for rammerne af de skriftlige bemærkninger til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater har delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg desuden sat spørgsmålstegn ved, at udtalelserne fra enkelte medarbejdere i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg på mødet mellem Kommissionen og den pågældende enhed er blevet betragtet som udtalelser fra selve delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg¹⁶. I denne forbindelse bør det erindres, at Kommissionen med hjemmel i artikel 8 i forordning (EU) nr. 1173/2011 kan undersøge formodede misvisende fremstillinger, og at de nærmere regler for disse undersøgelser er fastsat i Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678 og omfatter anmodninger om oplysninger fra enhver offentlig enhed, som direkte eller indirekte medvirker ved udarbejdelsen af de relevante data (artikel 3 i den nævnte afgørelse). Anmodningen om oplysninger blev tilrettelagt på møder i slutningen af september 2016 med de enheder, som direkte eller indirekte medvirker ved udarbejdelsen af underskuds- og gældsdata, og Kommissionen må gå ud fra, at synspunkterne udtrykt af repræsentanter og medlemmer af personalet i de pågældende enheder under disse møder nødvendigvis er udtryk for disse enheders synspunkter.
20. Derudover udarbejdede Kommissionen en protokol, som blev sendt til alle deltagere til gennemgang. Alle ændringsforslag, som blev indført i protokollen af deltagerne, blev

¹⁶ Afsnit B, pkt. 11, i bemærkningerne fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, bilag II til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport.

accepteret af Kommissionen.

21. Endvidere angives i fodnoterne til protokollen et særligt tilfælde med en person, som var ansat i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, men var tidligere ansat i LRH, og specifikke udtalelser fra denne person i dennes tidligere egenskab som ansat hos LRH er ikke blevet anset for at repræsentere delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburgs synspunkter.
22. Endelig bemærkes det med hensyn til det argument, som Østrig har fremført i sine bemærkninger til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater¹⁷, at Kommissionens undersøgelse er af administrativ og ikke strafferetlig karakter. Kommissionens mandat til at foretage undersøgelser som fastlagt i forordning (EU) nr. 1173/2011 og Kommissionens delegerede afgørelse 2012/678 er helt uafhængigt af eventuelle strafferetlige sager i Østrig og kan ikke begrænses af den omstændighed, at visse faktiske omstændigheder, som er relevante for Kommissionens undersøgelse, også kan gøres til genstand for en straffesag på nationalt plan.

¹⁷ Indledning, pkt. 3, første led, i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport.

2. VIGTIGSTE RESULTATER

23. Dette afsnit indeholder en detaljeret beskrivelse af de primære årsager til den misvisende fremstilling af den østrigske regerings underskud og gæld, der førte til opjusteringer, i EDP-indberetningen i april 2014 for 2010-2012. Denne misvisende fremstilling var resultatet af delstaten Salzburgs fejlagtige indberetning af data sendt til de nationale statistiske myndigheder i det mindste i disse år. Endvidere er formålet med dette afsnit at fastslå de forskellige institutioners ansvar for den fejlagtige indberetning, både på regionalt og nationalt plan.
24. En betydelig mængde forpligtelser samt andre finansielle positioner var aldrig tidligere blevet indberettet af delstaten Salzburg i det regnskab, den fremsendte til de østrigske statistiske myndigheder.
25. Den 6. december 2012 holdt Finanzreferent¹⁸ i delstaten Salzburg, direktøren for finansafdelingen og direktøren for LRH en fælles pressekonference^a, hvor det blev meddelt, at delstaten Salzburg havde lidt et "rent regnskabsmæssigt tab" på 340 mio. EUR i investeringer i finansielle derivater som følge af budgetenhedens leders ulovlige handlinger, og at hun havde skjult sine handlinger, bedraget sine overordnede og forfalsket dokumentation. Først efter denne pressekonference begyndte RH og andre enheder indgående at undersøge delstaten Salzburgs regnskaber for at afdække de fulde konsekvenser af denne fejlagtige indberetning.

2.1. Et overblik over delstaten Salzburgs finansielle positioner: 2002-2012

26. Tabel 1 giver et overblik over delstaten Salzburgs Maastrichtrelevante forpligtelser for perioden 2001-2012.
27. Den første række i tabellen viser delstaten Salzburgs finansielle gæld (Finanzschulden) i henhold til balancen¹⁹ udarbejdet af delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg for perioden 2002-2012²⁰. Ifølge oplysninger fra STAT bør disse "Finanzschulden" som minimum omfatte både lån og statsobligationer, men kan også omfatte andre forpligtelser, som ikke er relevante i forhold til Maastrichtgælden. I denne henseende skal der, selv om Finanzschulden kan ses som erstatning, altid foretages en yderligere analyse med hensyn til udarbejdelsen af Maastrichtgælden. Ikke desto mindre har Kommissionen endeligt fastslået, som det fremgår af tabel 1, at mængden af Finanzschulden i delstaten Salzburgs tilfælde og for 2012 var næsten identisk med Maastrichtgælden.
28. Som det kan ses af tabellen, er der et brud på datarækken i perioden fra 2011 til 2012.

¹⁸ Finanzreferent er i praksis regionens finansminister.

¹⁹ Vermögensrechnung.

²⁰ Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg sendte balancerne til Kommissionen (Eurostat) den 18. oktober 2016.

Det viser, at selv om delstaten Salzburg formåede at løfte sløret for den samlede mængde af eksisterende forpligtelser pr. 31. december 2012, har den ikke revideret sine balancer med tilbagevirkende kraft for årene 2002-2011²¹. I denne forbindelse anmodede Kommissionen delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg om at fremlægge oplysninger om delstaten Salzburgs finansielle forpligtelser, eftersom dataene var kendte af/tilgængelige for finansafdelingen ved udgangen af 2012, dvs. som de skulle have været indberettet, hvis sagen ikke var blevet afsløret den 6. december 2012. Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg har gjort gældende, at en sådan udarbejdelse ikke var sket, da delstaten Salzburgs regnskaber for 2012 rent faktisk først blev udarbejdet efter den indgående undersøgelse foretaget af RH og private revisorer. Ikke desto mindre tyder den indgående undersøgelse foretaget af RH i 2013 på, at delstaten Salzburgs finansielle planlægning på mellemlang sigt, som blev udarbejdet den 16. november 2012, pegede på en samlet gæld på 874 mio. EUR, som skulle indberettes af delstaten Salzburg pr. 31. december 2012²². I mangel af mere detaljerede oplysninger fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg er Kommissionen nødt til at acceptere dette som det beløb, der blev indberettet pr. 31. december 2012. Det er anført i række (1a) i tabel 1.

29. Række (3) i tabel 1 viser den del, som delstaten Salzburgs gæld udgør af Østrigs Maastrichtgæld som anslået af STAT den 30. september 2013, dvs. på datoen for den seneste EDP-indberetning fra de østrigske statistiske myndigheder, inden Kommissionen (Eurostat) blev underrettet om muligheden for, at delstaten Salzburgs gæld kunne være undervurderet. Som det kan udledes af sammenligningen af række (3) og (1) (se række (5)), tog STAT i denne vurdering ikke blot højde for data vedrørende gæld indberettet af delstaten Salzburg, men også andre datakilder²³.

²¹ I en e-mail sendt til Kommissionen (Eurostat) den 4. november 2016 gjorde delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg gældende, at det fra et ressourceallokeringssynspunkt ville være meget dyrt og ineffektivt at foretage en sådan revision med tilbagevirkende kraft.

²² RH påpeger i 2013 i pkt. 98.1, s. 256, at: "Delstaten Salzburgs stabilitetsrapport blev udarbejdet på grundlag af tallene i overslagene og regnskaberne. Forpligtelser, pengestrømme og følgeomkostninger ved delstaten Salzburgs finansielle transaktioner (se note 40), som allerede var ufuldstændige i landets regnskaber, blev ikke taget i betragtning i denne stabilitetsrapport. Den oprindelige værdi, som blev anvendt til den mellemfristede prognose, var udelukkende baseret på de indberettede lån ved udgangen af 2012 på ca. 874 mio. EUR, som blev vist til nominal værdi". Den oprindelige tyske version lyder: "Der Stabilitätsbericht wurde auf Grundlage der in den Voranschlägen und Rechnungsabschlüssen dargestellten Zahlen erstellt. Die Verbindlichkeiten, Zahlungsflüsse und Folgekosten der Finanzgeschäfte des Landes Salzburg (siehe TZ 40), die schon in den Rechnungsabschlüssen des Landes nur unvollständig ausgewiesen waren, fanden auch im Stabilitätsbericht keine Berücksichtigung. Der für die mittelfristige Prognose verwendete Ausgangswert beruhte ausschließlich auf den mit Ende 2012 ausgewiesenen Darlehen in Höhe von rd. 874 Mio. EUR, die zum Nominalwert dargestellt wurden".

²³ Det skal bemærkes (række (5)) at delstaten Salzburgs bidrag til den østrigske Maastrichtgæld for årene 2002-2005 som anslået af STAT er lavere end de Finanzschulden, som er indberettet i balancerne fra delstaten Salzburg. Dette skyldes konsolideringen af de såkaldte Innere Anleihe, dvs. at delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg lånte penge af en statslig fond og tilbagebetalte dem samme år eller det følgende år som

30. STAT tog i sin vurdering f.eks. højde for en stor del af det, som indgår i Voranschlagsunwirksame Erläge, dvs. kontanter, der overføres gennem delstaten Salzburgs konto, som skal betales til en tredje enhed, som STAT konstaterede²⁴ også indeholdt lån fra OeBFA til finansiering af Salzburger Landeswohnbaufonds²⁵. Det blev konstateret, at dette i 2011 udgjorde 1 050 mio. EUR, hvilket kan ses i række (2.b), og at det blev fuldt ud medtaget i Voranschlagsunwirksame Erläge (se pkt. 2.3.4 nedenfor).
31. Endvidere konkluderede STAT efter at have modtaget oplysninger fra OeNB, at delstaten Salzburg havde finansieret sig selv i 2010 ved at udstede statsobligationer for 300 mio. EUR. Selv om dette beløb ikke fremgik nogen steder af delstaten Salzburgs balance, besluttede STAT at følge OeNB's direkte datakilde (efter at have krydskontrolleret med yderligere indirekte datakilder) og medtage disse beløb i delstaten Salzburgs gæld (se pkt. 2.3.5 nedenfor).
32. Hvis, for 2011, de 1 050 mio. EUR, som fremgår af række (2) (og kan ses i række 2.b), og statsobligationerne til 300 mio. EUR, som er oplyst i OeNB's værdipapirdatabase, lægges til det gældsbeløb, som fremgår af række (1), udgør gælden 2 126 mio. EUR. Forskellen (166 mio. EUR) i forhold til det gældsbeløb, som STAT vurderede i 2011 (2 293 mio. EUR) skyldes hovedsagelig de uoverensstemmelser, som delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg har indberettet vedrørende lånet fra OeBFA. I tilfælde af uoverensstemmelser valgte STAT konsekvent at benytte oplysningerne fra OeBFA^b. Selv om STAT havde mulighed for at ændre tallene fra datakilderne ved udarbejdelse af nationalregnskabet, har det ikke mandat til at forpligte enheder til at ændre de indberettede data^c (se pkt. 2.3.4 nedenfor).
33. Række (4) i tabel 1 viser delstaten Salzburgs gælds bidrag til den østrigske Maastrichtgæld beregnet af STAT den 31. marts 2014, dvs. efter Eurostat tog forbehold vedrørende de østrigske data, hvilket førte til, at STAT og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg i fællesskab analyserede delstaten Salzburgs forpligtelser.
34. Række (7) i tabel 1 viser de ændringer i den østrigske Maastrichtgæld, som STAT foretog efter afsløringen af den fejlagtige indberetning af gæld i delstaten Salzburg. Det kan konstateres, at gældsdataene for årene før 2010 ikke blev revideret af de statistiske myndigheder. I Østrigs bemærkninger af 25. januar 2017 om de foreløbige resultater af undersøgelsen anfører STAT, at "ifølge EDP-forordningen skal medlemsstaterne indberette data for årene n-4 til n. I indberetningen fra april 2014 var det derfor kun data for 2010-2014, som skulle indberettes. Det er kun obligatorisk at indberette

forklaret af STAT den 16. november 2016.

²⁴ STAT har drøftet dette spørgsmål pr. e-mail med den daværende direktør for finansafdelingen, lederen af budgetenheden og en af dennes medarbejdere. En embedsmand fra OeBFA modtog også kopier af disse e-mails, som blev udvekslet den 27. september 2012.

²⁵ Landeswohnbaufonds er en offentlig fond, som er klassificeret i sektoren offentlig forvaltning og service i de nationale regnskaber, og som har til formål at finansiere og støtte opførelse og erhvervelse af sociale boliger.

ændringer til data for tidligere år på grundlag af andre EU-forordninger²⁶." Kommissionen forstår på grundlag af denne udtalelse, at årene frem til 2010 ikke havde været genstand for en undersøgelse, hverken af underskud eller gæld. Uanset denne udtalelse fra STAT konkluderer Kommissionen på grundlag af sine møder med de østrigske myndigheder i forbindelse med undersøgelsen, navnlig med delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at den fejlagtige indberetning af data kan være begyndt allerede i 2008^d.

35. Endelig viser række (6a) forskellen mellem beregningen af delstaten Salzburgs gæld under hensyntagen til alle disponible datakilder i marts 2014 (række (4)) og den gæld, som rent faktisk blev indberettet af delstaten Salzburg (række (1a)) for de pågældende år, under Finanzschulden. Det betyder, at hvis der ikke var blevet anvendt andre indirekte datakilder i udarbejdelsen af delstaten Salzburgs bidrag til den østrigske Maastrichtgæld, ville ændringerne i den østrigske Maastrichtgæld ikke kun have udgjort 0,4 % af BNP i 2012, men snarere 0,9 % af BNP dette år.
36. I Østrigs skriftlige bemærkninger til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater, antyder de østrigske myndigheder, at den faktiske Maastrichtgæld for 2012, som blev endeligt indberettet i april 2014 i EDP-indberetningen, dvs. inklusive de korrektioner, som fulgte efter afsløringen af den misvisende fremstilling af gælden, var lavere end Maastrichtgælden i 2012, som blev indberettet i EDP-indberetningen for 2012²⁷. På dette grundlag anfører Østrig, at der ikke forekom nogen misvisende fremstilling af gælden i de anfægtede EDP-indberetninger.
37. Det er vigtigt at præcisere, at det indberettede underskud og den indberettede gæld i EDP-indberetningerne i 2012 for 2012 består af planlagte og ikke faktiske data. Planlagte data er ikke faktiske tal, men består af prognoser fra medlemsstaternes regeringer. Prognoser kan ikke sidestilles med faktiske tal fra medlemsstaterne til Kommissionen og i denne forstand sammenlignes med faktiske data, dvs. faktisk afholdte forpligtelser, med hensyn til relevans, nøjagtighed, fuldstændighed og pålidelighed.
38. I Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab²⁸, fastslås det med al tydelighed, at

²⁶ Den tyske version lyder: "Die Mitgliedstaaten sind gemäß VÜD-Verordnung verpflichtet, Daten für die Jahre n-4 bis n zu notifizieren. Im Rahmen der Notifikation vom April 2014 waren daher ausschließlich Daten für die Jahre 2010 bis 2014 mitzuteilen. Die Mitteilung von Änderungen von Daten über frühere Jahre ist nur aufgrund von anderen EU-Verordnungen verpflichtend."

²⁷ Tabel 1 i pkt. 1.3 i indledningen til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport.

²⁸ Rådets forordning (EF) nr. 479/2009 af 25. maj 2009 om gennemførelse af den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EUT L 145 af 10.6.2009, s. 1).

Kommissionen i forbindelse med EDP kun vurderer kvaliteten af de faktiske data. Endvidere er det de faktiske datas manglende kvalitet, som i sidste ende kan få Kommissionen til enten at tage forbehold eller ændre disse data.

39. Endvidere er Kommissionen af den opfattelse, at gældsbeløbet for 2012, som blev indberettet som planlagte data i EDP-indberetningen i oktober 2012, rent faktisk også blev undervurderet med den gæld på 1 192 mio. EUR, som blev afsløret i april 2014. Enhver anden fortolkning ville antyde, at de statistiske myndigheder allerede i oktober 2012 var klar over, at der fandtes sådanne ikkeindberettede Maastrichtrelevante forpligtelser, hvilket dog ikke er konklusionen på Kommissionens undersøgelse.

Tabel 1: Delstaten Salzburgs Maastrichtforpligtelser for 2002-2012

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
mio. EUR												
Vermögensrechnung												
Finanzschulden	(1)	454	454	433	433	434	431	431	497	654	776	3 507
indberettet af delstaten Salzburg (og RH) ^a	(1.a)	454	454	433	433	434	431	431	497	654	776	874
Voranschlagsunwirksame Erläge	(2)	192	298	274	356	562	649	1 156	1 512	1 495	1 227	546
Nationalregnskab udarbejdet af STAT												
pr. 30.9.2013	(3)	347	339	346	378	471	606	1 113	1 180	1 929	2 293	2 318
Land Salzburg	(2.a)	347	339	346	378	401	407	521	460	1 069	1 243	1 268
heraf viderelån fra ÖBFA		0	0	0	0	191	197	423	359	580	755	780
Wohnbaufonds	(2.b)	0	0	0	0	70	199	592	720	860	1 050	1 050
heraf viderelån fra ÖBFA		0	0	0	0	70	199	592	720	860	1 050	1 050
pr. 31.3.2014	(4)	347	339	346	378	471	606	1 113	1 180	2 451	3 172	3 509
Land Salzburg	(3.a)	347	339	346	378	401	407	521	460	1 591	2 122	2 459
heraf viderelån fra ÖBFA		0	0	0	0	191	197	423	359	580	755	780
Wohnbaufonds	(3.b)	0	0	0	0	70	199	592	720	860	1 050	1 050
heraf viderelån fra ÖBFA		0	0	0	0	70	199	592	720	860	1 050	1 050
(5) = (3) - (1)		-106	-114	-86	-55	38	174	682	683	1 274	1 516	-1 189
(6) = (4) - (1)		-106	-114	-86	-55	38	174	682	683	1 797	2 396	3
(6a) = (4) - (1a)		-106	-114	-86	-55	38	174	682	683	1 797	2 396	2 635
i % af BNP ^b		-	-	-	-	-	-	-	-	0,6%	0,8%	0,9%
(7) = (4) - (3)		0	0	0	0	0	0	0	0	523	879	1 192
i % af BNP ^b		-	-	-	-	-	-	-	-	0,2%	0,3%	0,4%

Bemærk: alle beløb er angivet i nominel værdi.

^a Ifølge RH 2013 var de forpligtelser, som delstaten Salzburg skulle indberette i slutningen af 2012 874 mio. EUR.

^b For BNP indberettet den 31. marts 2014.

2.2. Institutionelle ansvarsområder i delstaten Salzburg

40. Delstaten Salzburg har, som alle østrigske delstater, et parlament (Landtag), en delstatsregering (Landesregierung), en guvernør (Landeshauptmann) og delstatsforvaltningens tjenestegrene (Amt der Landesregierung).
41. Landtag er ansvarlig for at lovgive om ikkeføderale forhold for delstaten, for at overvåge gennemførelsen af lovgivningen og for at vælge delstatsregeringen. Landtag fører også tilsyn med LRH.
42. LRH ledes af en direktør, som udnævnes af Landtag i en periode på tolv år og ikke kan genudnævnes. LRH er ansvarlig for at kontrollere forvaltningen af delstaten Salzburg og andre retlige enheder, som kontrolleres af delstaten, samt af modtagere af offentlig støtte og lokale enheder med en befolkning på under 10 000 indbyggere. LRH fokuserer i sine revisioner på overholdelse af lovgivningen, korrekt beregning af tal og den økonomiske effektivitet af delstatsforvaltningens tjenestegrenes finansielle forvaltning. Rapporter udarbejdet af LRH omfatter de vigtigste resultater, forslag og henstillinger. Der kan ligeledes foretages en opfølgende revision af, om forslagene og henstillingerne rent faktisk er blevet gennemført af de respektive enheder. Der er imidlertid ingen mulighed for, at LRH kan håndhæve gennemførelsen af forslagene og henstillingerne – LRH's hovedbeføjelse består i offentliggørelse af rapporter.
43. Landtag udnævner delstatsregeringen, som ledes af en delstatsguvernør (Landeshauptmann), og som har udøvende magt. I delstaten Salzburg består delstatsregeringen af syv medlemmer, som hver især har (det politiske) ansvar for visse afdelinger af delstatsforvaltningens tjenestegrene. Det medlem af delstatsregeringen, som navnlig er ansvarlig for finansielle anliggender (Finanzreferent), er den overordnede beslutningstagende person vedrørende finansielle anliggender, som er ansvarlig for at sikre, at dennes kompetenceområder fungerer, og som har det overordnede ansvar for alle aktiviteter, produkter og resultater af delstatens finansielle forvaltning.
44. Endvidere udpeger delstatsregeringen med den føderale regerings godkendelse en Landesamtsdirektor, som er leder af delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg. Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg er delstaten Salzburgs administrative støtte og er opdelt i flere afdelinger, herunder Abteilung 8: Finanz- und Vermögensverwaltung (herefter finansafdelingen). Derudover omfatter generaldirektoratet (Landesamtdirektion) også den interne revisionstjeneste²⁹ (Interne Revision), en central division (Stabstelle).
45. Budgetenheden (Referat 8/02 – Budgetangelegenheiten), som spillede en central rolle i denne forbindelse (se pkt. 2.2 og 2.3), er en enhed under finansafdelingen. Enheden var

²⁹ Delstaten Salzburgs interne revisionstjenestes rolle er at kontrollere procedurerne for intern kontrol og risikostyring samt fastslå, om kontrolmekanismerne i delstatsforvaltningens tjenestegrene er veletablerede.

blandt andet ansvarlig for den finansielle planlægning og forvaltning af gælden og investeringerne på mellemlang og lang sigt. Derudover havde budgetenheden stor indflydelse på bogføringen af de finansielle aktiver og finansielle transaktioner i Voranschlagsunwirksame. Indtil juli 2012 havde enheden en leder, en medarbejder og en sekretær.

46. Derudover blev der i 2007 i forbindelse med den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg oprettet et rådgivende finansråd (Finanzbeirat) med det formål at føre tilsyn med og definere strategien for finansafdelingen. Dette rådgivende finansråd havde ikke beslutningskompetence og var hovedsagelig ansvarligt for en årlig gennemgang af delstaten Salzburgs finans- og risikostrategi og navnlig for at vurdere, om risikogrænserne i forhold til risikokapaciteten var tilstrækkelig, og om det var hensigtsmæssigt at indføre yderligere risikogrænser. Rådet baserede sine overvejelser på oplysningerne fra budgetenheden. Ud over lederen af finansafdelingen, som var formand for rådet, omfattede det også to konsulenter fra den private sektor og to ansatte i budgetenheden (sidstnævnte havde ingen stemmeret).
47. Endelig indgik regnskabsenheden (Referat 8/04 – Landesbuchhaltung) i finansafdelingen og var ansvarlig for registrering af konti både i (Voranschlagswirksame) og uden for budgettet (Voranschlagsunwirksame). Indtil begyndelsen af 2007 var denne enhed en afdeling (Abteilung 14 – Landesbuchhaltung)³⁰.

2.2.1. Tildeling af beføjelser

48. I 2006 vedtog Landtag en budgetlov for delstaten, hvori det i artikel IV hedder: "Delstatsregeringen bemyndiges til at opfylde den aktuelle efterspørgsel efter penge, til at foretage øremærkede reserver, til at låne kontanter, til at indgå gæld og til at foretage transaktioner med derivater for at skabe yderligere indtægter, hvis den forventer, at disse transaktioner vil give delstaten en økonomisk fordel, herunder aktiv forvaltning af finansielle aktiver for Landeswohnbaufonds³¹." Ifølge oplysningerne til Kommissionen blev lovbestemmelsen indført på specifik anmodning fra lederen af budgetenheden, og Landtag accepterede anmodningen^e.
49. I en rapport fra RH blev det desuden fastslået, at budgetenheden i realiteten allerede i 2002 havde fået fulde beføjelser til at bruge delstaten Salzburgs finansielle ressourcer samt Landeswohnbaufonds ressourcer med henblik på at opnå økonomiske fordele for delstaten Salzburg³². På dette tidspunkt gav Finanzreferent direktøren for

³⁰ I denne rapport bruges udtrykket "regnskabsenhed" om både regnskabsenheden og regnskabsafdelingen.

³¹ Oprindelig tysk version: "Die Landesregierung ist ermächtigt, zur Deckung des laufenden Geldbedarfes zweckbestimmte Rücklagen in Anspruch zu nehmen, Kassenkredite aufzunehmen, Umschuldungen vorzunehmen sowie zur Erzielung von Zusatzerträgen abgeleitete Finanzgeschäfte durchzuführen, wenn diese Maßnahmen einen wirtschaftlichen Vorteil für das Land erwarten lassen; dies schließt die aktive Verwaltung des Finanzvermögens für den Landeswohnbaufonds mit ein.."

³² Pkt.15.1, s. 84, i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage. Den oprindelige tyske

finansafdelingen, lederen af budgetenheden og en medarbejder i denne enhed underskriftsfuldmagt til selv at indgå finansielle transaktioner gennem Salzburger Landes - Hypothekenbank AG³³ (SLH) vedrørende en lang række aktiviteter. Endvidere gav Finanzreferent den 6. februar 2003 de samme personer fuldmagt til at indgå finansielle højrisikotransaktioner med andre kreditinstitutter i ubegrænset tid og for ubegrænsede beløb. Disse tre personer fik også beføjelse til at åbne og lukke bankkonti. Disse beføjelser var i kraft indtil midten af juli 2012, hvor Finanzreferent i delstaten Salzburg på det pågældende tidspunkt trak disse beføjelser tilbage for lederen af budgetenheden³⁴.

50. I løbet af Kommissionens undersøgelse forklarede embedsmænd fra delstatsforvaltningens tjenestegrene desuden, at der aldrig blev sat spørgsmålstejn ved de beføjelser, som lederen af budgetenheden fik, på grund af hendes høje anseelse^f.

51. På samme måde anførtes det i retningslinjerne for den finansielle forvaltning af delstaten Salzburg³⁵, som blev udarbejdet af Finanzreferent og er gyldige fra den 4. juni 2007, at målet med de finansielle investeringer i derivater ikke kun var at opnå besparelser på renteudgifterne, men også generere yderligere indtægter til regeringen³⁶.

version lyder: "Der Finanzreferent Wolfgang Eisl stellte mit 28. Februar 2002 eine „Vollmacht für Handelsgeschäfte mit Firmen und Institutionen“ für die Hausbank des Landes Salzburg, die Salzburger Landes-Hypothekenbank AG, aus. Jeweils einzelvertretungsbefugt waren der Leiter der Finanzabteilung, die Leiterin des Budgetreferats und ab 5. Juli 2002 auch ein Mitarbeiter des Budgetreferats. (...)".

³³ Salzburger Landes – Hypothekenbank AG er klassificeret i sektoren for finansielle selskaber (S.12). Delstaten Salzburg ejer en andel på 10 % af SLH gennem Land Salzburg Beteiligungen GmbH, som er delstaten Salzburgs holdingselskab, som er 100 % kontrolleret af delstaten Salzburg og ligeledes klassificeret under finansielle selskaber (S.12).

³⁴ Pkt. 15.1, s. 86, i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, i den oprindelige tyske udgave lyder: "Mit 6. Februar 2003 erteilte der Finanzreferent (...) eine weitere Vollmacht, die — im Gegensatz zur gegenüber der Salzburger Landes-Hypothekenbank AG geltenden Vollmacht — an einen unbestimmten Kreis von Kreditinstituten und anderen Institutionen gerichtet war. Diese Vollmacht war inhaltlich an die Vollmacht aus dem Jahr 2002 angelehnt und enthielt auch die Berechtigung zur Erteilung von Untervollmachten. Ebenso waren Konto – und Depotöffnungen bzw. – schließungen durch die drei Bevollmächtigten (Leiter der Finanzabteilung, Leiterin des Budgetreferats, Mitarbeiter des Budgetreferats) möglich, wobei jeweils zwei Bevollmächtigte gemeinsam vertretungsbefugt waren. In weiterer Folge wurde diese Vollmacht Kreditinstituten und Institutionen, mit denen das Land Salzburg Finanzgeschäfte vornahm, vorgelegt."

³⁵ Richtlinien für das Finanzmanagement.

³⁶ Pkt. 17.2, s. 90, i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, i den oprindelige tyske udgave lyder: " Der RH wies — wie bereits 2009 — kritisch darauf hin, dass die Richtlinien für das Finanzmanagement des Landes Salzburg ausdrücklich auch die Erzielung von zusätzlichen Erträgen aus Derivaten als Ziel der Finanzgeschäfte definierten, und betonte das damit verbundene Risiko. Er verwies darauf, dass die zur Ertragsoptimierung abgeschlossenen Derivate mit der Aufgabenerfüllung einer Gebietskörperschaft nicht vereinbar waren."

2.2.2. Intern overvågning

52. I et notat af 2. februar 2004³⁷ besluttede Finanzreferent for delstaten Salzburg, at budgetenheden fra denne dato og fremefter skulle ophøre med at indberette deres registreringer på Voranschlagsunwirksame³⁸ til regnskabsenheden og navnlig ville ophøre med at indberette budgetenhedens finansielle investeringer i forbindelse med forvaltningen af VuF (Versorgungs- und Unterstützungsfonds, en pensionsfond i delstaten Salzburg)³⁹. Som det imidlertid blev bekræftet i Kommissionens undersøgelse, var de oplysninger, som budgetenheden skulle indberette til regnskabsenheden, "nødvendige for at foretage korrekt bogføring^g".
53. Denne beslutning blev først delvist ændret i 2008. Men som anført af delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg under Kommissionens undersøgelse den 28. september 2016 "(...) var visse transaktioner stadig undtaget indberetningspligten" også efter 2008.
54. Ifølge en udtalelse, som blev afgivet i løbet af Kommissionens undersøgelse, var beslutningen fra 2004 nødvendig i betragtning af, at de investeringer, som budgetenheden havde indgået, navnlig i VuF, på det pågældende tidspunkt genererede betydelige indtægter til delstaten Salzburg^h, og de komplekse transaktioner krævede en hurtig reaktion fra budgetenhedenⁱ. Endvidere var personalet i regnskabsenheden ude af stand til at overvåge disse transaktioner på grund af deres kompleksitet^j.
55. Kommissionen konstaterer endvidere, at budgetenheden ikke blot var fritaget for forpligtelsen til at indberette til regnskabsenheden, men personalet i sidstnævnte fik også instrukser fra lederen af budgetenheden. Som en forventelig konsekvens af denne organisationsstruktur ville regnskabsenheden acceptere de fremsendte data.^k
56. Endvidere konstaterer Kommissionen, at den interne regnskabsføring og de offentlige regnskaber fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg og navnlig fra finansafdelingen var fritaget fra den interne revisionstjenestes overvågning fra 1999 og fremefter^l. Ifølge RH var situationen "i strid med de sædvanlige regler i den offentlige

³⁷ Dette notat blev forelagt Kommissionen (Eurostat) af delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg på mødet mellem de to institutioner den 28. september 2016.

³⁸ Det oprindelige notat lød: " Für Aufträge, die unmittelbar von der Abteilung 8 veranlasst wurden, trägt die Abteilung 14 keine Verantwortung. (...) Für sämtliche von der Abteilung 8 in Anspruch genommenen Instrumente im Rahmen des Liquiditäts- und Portfoliomanagements besteht nur eine eingeschränkte Prüfpflicht der Abteilung 14."

³⁹ Det oprindelige notat lød: " Darüber hinaus ist die Geschäftsführung des Versorgungs- und Unterstützungsfonds der Abteilung.8 (Referat 8/02) übertragen. Dieser unselbständige Verwaltungsfonds veranlagt auch Geldmittel des Landes. Diese Veranlagungen und Geldmittel stehen nicht zur Deckung des allgemeinen Liquiditätsbedarfes des Landes zur Verfügung, sondern sind zweckgebunden zu verwenden. Der Abteilung 8 obliegt die gesamte Gestlonierung des Fondsvermögens und ihr gehen auch alle Kontoauszüge betreffend diesen Verwaltungsfonds zu." (Versorgungs- und Unterstützungsfonds, er en pensionsfond i delstaten Salzburg).

administration" og endelig "bidrog den til alvorlige mangler i kontrollen med økonomisk relevante områder"⁴⁰.

57. Sammenfattende blev de øgede beføjelser til budgetenheden i delstaten Salzburg ikke ledsaget af en parallel stigning i overvågningen af denne enheds aktiviteter. Rent faktisk var de øgede beføjelser til budgetenheden i stedet ledsaget af et fald i enhedens indberetningsforpligtelser til andre enheder i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg.

2.2.3. LRH's overvågning

58. LRH var ansvarlig for at revidere bl.a. den finansielle forvaltning af delstatsregeringen i Salzburg og dens fonde med fokus på overholdelse af lovgivningen og en korrekt beregning af tallene. Ikke desto mindre fremgår det, at finansafdelingen (og regnskaberne) i delstaten Salzburg aldrig havde været genstand for en detaljeret revision gennemført af LRH i perioden mellem 2002 og 2012^m.

59. Ifølge både den nuværende og tidligere leder af LRH blev der ikke foretaget en sådan detaljeret revision af den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg på grund af mangel på personale, utilstrækkelige ressourcerⁿ og mangel på specifik uddannelse af personale på det pågældende tidspunkt i revision af sådanne transaktioner^o.

60. Ikke desto mindre, som det kan ses i LRH's revisionsrapporter om regnskaberne ("Rechnungsabschluss") i delstaten Salzburg⁴¹ for perioden 2008-2011, var konklusionen altid den samme: "De undersøgelser, som LRH har foretaget, viser, at bogføringen og regnskaberne var korrekte og fuldstændige. Kontantbeholdningen er korrekt og dokumenteret af kontoudtog"⁴². Kommissionen konkluderede imidlertid, at der rent faktisk ikke blev foretaget nogen krydskontrol med kontoudtogene^p. Denne erklæring i konklusionen i LRH's rapporter var derfor ikke korrekt.

61. Endelig forstår Kommissionen, at denne detaljerede revision af den finansielle forvaltning af delstaten Salzburg dengang ikke umiddelbart var Landtags opgave^q.

⁴⁰ Side 27 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, lyder som følger i den oprindelige tyske version: " Entgegen den sonst üblichen Regelungen in der öffentlichen Verwaltung war die Interne Revision des Landes Salzburg per Erlass des Landesamtsdirektors ausdrücklich von der Prüfung der Gebarung und des Rechnungswesens ausgenommen. Die Interne Revision leitete daraus auch die Unzuständigkeit für die Kontrolle des Finanzmanagements ab. Dies führte zu Kontrolllücken in finanziell relevanten Bereichen, die dazu geeignet waren, fehlerhaftes, unwirtschaftliches Handeln bzw. in letzter Konsequenz strafrechtlich relevante Sachverhalte nicht zu entdecken."

⁴¹ <http://www.salzburg.gv.at/pol/lt-rechnungshof/lrh-berichte/lrh-archiv.htm>.

⁴² Oprindeligt tysk version: "Der LRH stellte fest, dass der Rechnungsabschluss ordnungsgemäß und vollständig erstellt wurde. Der Kassenabschluss war korrekt und der buchmäßig ausgewiesene Geldbestand wurde dem LRH durch Bankauszüge nachgewiesen."

2.3. Finansiell forvaltning af delstaten Salzburg i perioden 2002-2012

62. I dette afsnit beskrives nogle af de uregelmæssigheder, som forekom i den finansielle forvaltning af delstaten Salzburg i perioden mellem 2002 og 2012 med fokus på den nøglerolle, som finansafdelingen i delstaten Salzburg spillede i disse begivenheder og navnlig lederen af budgetenheden. Endvidere tages der i dette afsnit sigte på at præcisere andre regionale og nationale institutioners deltagelse i overvågningen af delstaten Salzburg, finansieringen af denne samt udarbejdelsen af de nationale regnskaber.

2.3.1. Princippet om fire øjne

63. Princippet om fire øjne er et grundlæggende regnskabsprincip, som indebærer, at en bestemt handling, dvs. en beslutning, transaktion mv. skal godkendes af mindst to personer for at blive truffet. Denne kontrolmekanisme anvendes til at gøre det lettere at uddelegere beføjelser, til at øge gennemsigtigheden og til at gøre det sværere for enkeltpersoner på egen hånd at begå svig i en organisation.

64. Som nævnt tidligere gav Finanzreferent i 2002 tre medarbejdere i finansafdelingen fuldmagt til at indgå finansielle transaktioner med SLH. Disse beføjelser blev udvidet yderligere i 2003 i en begrænset periode, til ubegrænsede beløb og uden begrænsninger i antallet af transaktioner eller kreditinstitutter, som de kunne handle med.

65. Som ligeledes nævnt tidligere blev budgetenheden i et notat fra Finanzreferent i 2004 fritaget fra at give enhver form for oplysninger til regnskabsenheden. Denne beslutning var til stor skade for overholdelsen af princippet om fire øjne, da en stor del af de finansielle transaktioner, som delstaten Salzburg indgik, blev indgået af budgetenheden. Da der to år tidligere var givet fuldmagt, fremgik det af notatet, at de finansielle transaktioner hverken blev kontrolleret anden gang internt af budgetenheden eller af enheden med ansvar for at udarbejde delstaten Salzburgs regnskaber. På samme måde blev det under Kommissionens undersøgelse tydeligt, at lederen af budgetenheden kunne påvirke bogføringen⁴³.

66. Hvis den interne revisionstjeneste ikke ved dekret var blevet fritaget for at overvåge finansafdelingen i 1999, vil den sandsynligvis have kunnet påpege fejlene i de interne kontrolprocedurer.

67. Selv om beslutningen i notatet fra 2004 endeligt blev ændret i 2008, var visse transaktioner stadig fritaget fra indberetningspligten⁴⁴, navnlig transaktionerne mellem det centrale budget i delstaten Salzburg og fondene, nemlig VuF og Landeswohnbaufonds, samt alle transaktioner registreret under Voranschlagsunwirksame (se pkt. 2.3.3).

68. Derudover var lederen af budgetenheden samtidig også ansvarlig for de finansielle

⁴³ Se slutnote k.

⁴⁴ Se slutnote g.

aspekter af Landeswohnbaufonds,^r hvilket betød, at lederen af budgetenheden i tilfælde af transaktioner mellem de to institutioner var den eneste person, der handlede og registrerede beløb på begge sider. Denne situation var også et klart brud på princippet om fire øjne.

69. Endelig tyder flere udtalelser fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg på, at princippet om fire øjne heller ikke blev overholdt i forbindelse med indberetning af informationsstrømme⁴⁵.
70. Kommissionen konkluderer derfor, at delstaten Salzburg i hvert fald siden 2002 i flere henseender ikke havde overholdt princippet om fire øjne i forbindelse med den finansielle forvaltning af delstaten. Dette princip er afgørende for at sikre en forsvarlig finansiell forvaltning⁴⁶. Kommissionen mener, at delstaten Salzburg har undladt at overholde dette, og det udgør grov uagtsomhed.

2.3.2. Forfalskning af underskrifter og dokumentation

71. Under Kommissionens undersøgelse informerede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg Kommissionen om, at mange underskrifter blev forfalsket af førnævnte leder af budgetenheden som en direkte følge af notatet af 2008 om, at nogle af de finansielle transaktioner skulle underskrives af to medarbejdere^s.
72. Da delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg desuden blev anmodet om at forklare, hvordan det var muligt, at visse bankkonti kunne skjules for RH, da denne enhed overtog revisionen af delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (se pkt. 2.3.3), forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at protokoller og regnskaber også var blevet forfalsket af lederen af budgetenheden^t.
73. Ligeledes var de rapporter, som blev udarbejdet på grundlag af oplysningerne fra budgetenheden og forelagt Finanzbeirat af finansafdelingen, forfalskede. Det blev fastslået af Kommissionen, at forfalskningen kunne være startet i 2005/2006^u.

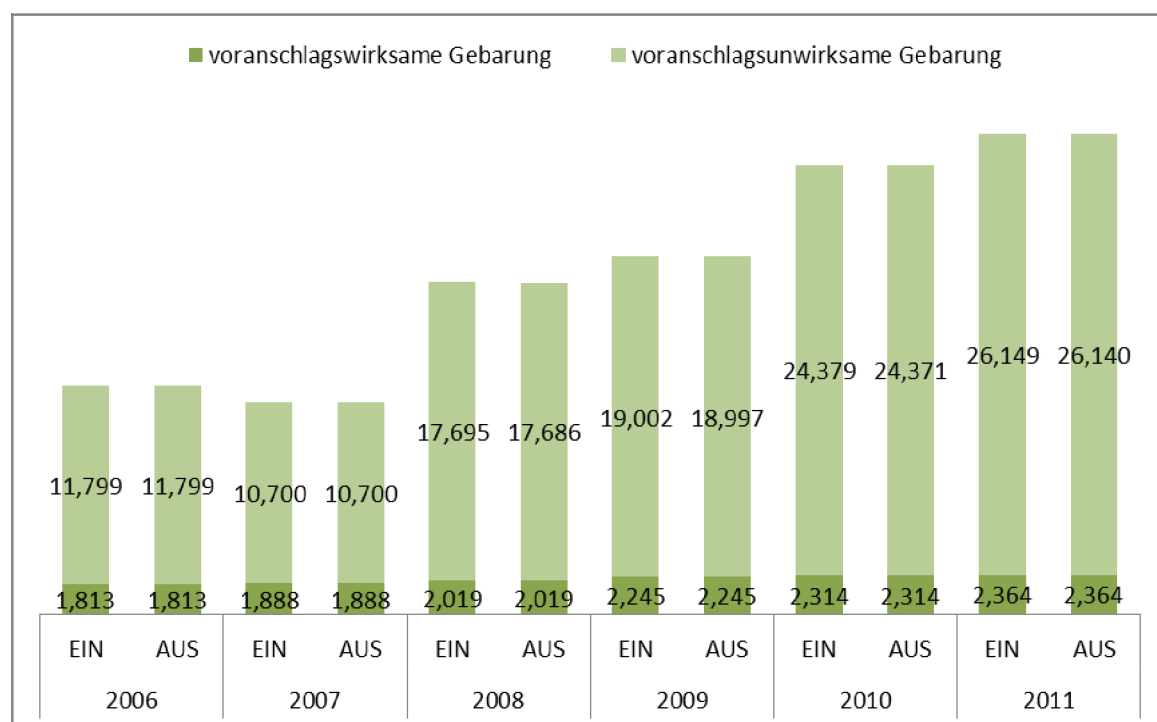
⁴⁵ Se slutnote r, s, t og u.

⁴⁶ Af s. 24, andet afsnit, i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, fremgår det f.eks., at "I forbindelse med finansiell forvaltning er det et vigtigt IKS-princip ved adskillelse af frontoffice (handel) og backoffice (betaling og kontrol), som bidrager til kvalitetssikring og gør det vanskeligere at handle ukorrekt samt sikrer overensstemmelse med lovgivningen og sporbarhed i transaktionerne." Den oprindelige tyske version lyder: "Im Finanzmanagement ist die Trennung von Frontoffice (Handel) und Backoffice (Abwicklung und Kontrolle) ein wesentliches IKS-Prinzip, das zur Qualitätssicherung beiträgt, dolose Handlungen erschwert und die Einhaltung der Vorschriften sowie die Nachvollziehbarkeit der Geschäfte gewährleistet."

Endvidere fremgår det af s. 72, pkt. 9.1, i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, at: "Da det ikke var muligt at overholde princippet om fire øjne, var der ingen intern kontrol. Eventuelle fejl kunne derfor ikke opdages". Den tyske version lyder: "Aufgrund der fehlenden Möglichkeit, das Vier-Augen-Prinzip einzuhalten, war eine interne Kontrolle nicht gegeben. Dadurch konnten mögliche Fehler nicht entdeckt werden."

2.3.3. Konti uden for budgettet

Diagram 1: Pengestrømme i regnskaberne for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (mio. EUR)⁴⁷

74. Diagram 1 ovenfor viser registreringen af pengestrømme i delstatsforvaltningens tjenestegrenes regnskaber med hensyn til konti i budgettet (voranschlagswirksame Gebarung) og uden for budgettet (voranschlagsunwirksame Gebarung) for 2006-2011. Som forklaret ovenfor var registreringen i voranschlagswirksame i de analyserede år regnskabsenhedens ansvar, og indberetningen i voranschlagsunwirksame var budgettenhedens ansvar, selv om bogføringen af begge sæt konti i princippet burde have været regnskabsenhedens eneansvar⁴⁸.

75. Som det fremgår af diagrammet, i hvert fald for perioden 2006-2011, var væksten i indtægter (EIN) og udgifter (AUS) i kontiene uden for budgettet betydeligt højere end i budgettet.

76. Baseret på udtalelserne fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg konkluderer Kommissionen, at finansafdelingen i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg begyndte at skjule bankkonti under voranschlagsunwirksame⁴⁹ fra 2003 og fremefter^v.

⁴⁷ Som på s. 203 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage.

⁴⁸ Dette var, som det fremgår af pkt. 2.2, ikke tilfældet.

⁴⁹ Se slutnote t.

Selv om disse konti kun skulle omfatte overgangsposter (strømme), indgik beholdninger af aktiver og forpligtelser også^{w x}, dvs. at delstaten Salzburgs gæld var skjult under disse regnskabsrammer, muligvis fra 2003 og fremefter.

77. Uanset deres store omfang blev voranslagsunvirkelige ikke effektivt overvåget af regnskabsenheden i delstaten Salzburg i perioden 2002-2012^y. Det synes at fremgå, at havde regnskabsenheden overvåget disse konti korrekt, kunne uregelmæssighederne muligvis have været afsløret før 2012.

78. Endvidere var disse uregelmæssigheder kun mulige, fordi lederen af budgetenheden ikke stillede alle de oplysninger til rådighed, som RH anmodede om i forbindelse med sine revisioner^z.

79. Endelig blev rentebetalingerne vedrørende disse finansielle instrumenter også registreret i voranslagsunvirkelige og kunne dermed ikke ses i delstaten Salzburgs regnskaber^{aa}.

80. Tabel 2 viser skyldige og tilgodehavende renter i det østrigske nationalregnskab, som blev indberettet til Kommissionen (Eurostat) af STAT.

Tabel 2: Tilgodehavende og skyldige renter i delstaten Salzburg for 2002-2012

	mio. EUR										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nationalregnskab udarbejdet af STAT											
pr. 30.09.2013											
D.41 tilgodehavende	28	28	43	33	38	41	32	36	38	40	71
Land Salzburg	27	27	42	32	31	27	17	18	15	15	46
Wohnbaufonds	1	1	1	1	7	14	15	17	22	25	25
ESA D.41 skyldige	5	6	7	9	12	22	21	19	26	33	30
Land Salzburg	5	5	7	9	11	19	16	15	16	21	18
Wohnbaufonds	0	0	0	0	1	3	5	4	9	12	12
EDP D.41 skyldige	5	6	7	9	12	22	21	19	26	33	30
Land Salzburg	5	5	7	9	11	19	16	15	16	21	18
Wohnbaufonds	0	0	0	0	1	3	5	4	9	12	12
pr. 31.03.2014											
D.41 tilgodehavende	28	28	43	33	38	41	32	36	38	40	72
Land Salzburg	27	27	42	32	31	27	17	18	15	15	47
Wohnbaufonds	1	1	1	1	7	14	15	17	22	25	25
ESA D.41 skyldige	5	6	7	9	12	22	21	19	26	33	76
Land Salzburg	5	5	7	9	11	19	16	15	16	21	63
Wohnbaufonds	0	0	0	0	1	3	5	4	9	12	12
EDP D.41 skyldige	5	6	7	9	12	22	21	19	26	33	23
Land Salzburg	5	5	7	9	11	19	16	15	16	21	11
Wohnbaufonds	0	0	0	0	1	3	5	4	9	12	12
Revisioner											
D.41 tilgodehavende	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Land Salzburg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Wohnbaufonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
ESA D.41 skyldige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45
Land Salzburg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46
Wohnbaufonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EDP D.41 skyldige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7
Land Salzburg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7
Wohnbaufonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

81. Først og fremmest er det Kommissionens opfattelse, at skyldige renter skulle have været revideret af STAT i hvert fald også for 2010 og 2011, sammen med de revisioner, som blev foretaget af gælden (se tabel 1). I et brev fra STAT til Eurostat af 28. marts 2014 fremgik følgende med hensyn til revisionerne i 2010 og 2011: "Som et resultat af vores bilaterale møde med embedsmænd fra delstaten Salzburg er det sikkert, at der ikke

tildeles yderligere ressourcer til at præcisere de foregående år. Det betyder, at vores overslag er uændrede."

82. Endvidere er det Kommissionens opfattelse, at efter det blev fastslået, at gælden er undervurderet for årene før 2010, kan de skyldige renter, og dermed også den østrigske regerings underskud i de pågældende år, også være misvisende fremstillet.

2.3.4. Lån fra OeBFA til delstaten Salzburg

83. Som det fremgår af tabel 1, begyndte delstaten Salzburg fra 2006 at indhente finansiering gennem lån fra OeBFA. Som det blev konkluderet i data fra STAT, blev lånene fra OeBFA til delstaten Salzburg, som Landeswohnbaufonds var den endelige modtager af, registreret i posten Voranschlagsunwirksame Erläge⁵⁰ i balancen for delstaten Salzburg.
84. På et møde den 8. september 2010 mellem STAT og budgetenheden i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg forklarede STAT, at alle lånene fra OeBFA skulle indberettes af hensyn til ENS og EDP som låneaktiver tilhørende den føderale regering og låneforpligtelser tilhørende den relevante delstatsregering. Denne registrering fører rent faktisk også til en stigning i Finanzschulden som defineret i de østrigske retningslinjer for offentlige regnskaber⁵¹. Endvidere informerede STAT budgetenheden i delstaten Salzburg om, at Voranschlagsunwirksame kun skal omfatte overgangsposter (transaktioner, pengestrømme)⁵², og ikke en "permanent" beholdning af aktiver og forpligtelser.
85. Registreringen af størstedelen af de midler, som blev lånt til Landeswohnbaufonds i Voranschlagsunwirksame Erläge, kan ikke betragtes som et tilfælde af fejlagtig indberetning, da det ikke påvirkede Republikken Østrigs gæld, på grund af den konsolidering, som STAT gennemførte. Ikke desto mindre kan man dog som en generel betragtning sige, at det, at denne post i regnskabet blev brugt til at registrere beholdninger af forpligtelser, afspejler det alvorlige misbrug af kontiene, og det er overraskende, at sådan et let påviseligt misbrug af regnskaberne ikke blev afsløret af kontrolenhederne.
86. En del 166 mio. EUR, se pkt. 2.1) af de lånte midler fra OeBFA til delstaten Salzburg blev imidlertid ikke registreret i nogen af posterne i balancen⁵³. Selv om STAT

⁵⁰ Som forklaret i pkt. 2.1 skal dette omfatte kontanter, der føres gennem regnskaberne for delstaten Salzburg, som skyldes en tredje enhed.

⁵¹ Som det fremgår af tabel 1, som er baseret på balancerne i delstaten Salzburg, og som for 2012 omfatter forpligtelserne i posten Finanzschulden.

⁵² Se fodnote 50.

⁵³ Det følger af en e-mailudveksling af 27. september 2012 mellem STAT og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg (nemlig lederen af budgetenheden og direktøren for finansafdelingen med kopi til en repræsentant fra OeBFA).

indarbejdede disse beløb i Østrigs Maastrichtgæld i overensstemmelse med deres konsolideringspraksis⁵⁴ er fraværet af disse beløb i balancen for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg en fejlagtig indberetning fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg til de østrigske statistik- og kontrolenheder.

87. Det bør endvidere fremføres, at konsolidering ikke kun omfatter brug af de mest pålidelige data, når det opdages, at der findes en betydelig uoverensstemmelse, hvilket STAT gjorde i disse år. Den bedste konsolideringspraksis bør også omfatte underretning af de kompetente myndigheder om sådanne uoverensstemmelser, da fejlagtig indberetning i én post kan medføre fejlagtig indberetning i andre poster⁵⁵.
88. På samme måde har OeNB meddelt Kommissionen, at OeNB's praksis med hensyn til udarbejdelse af regnskaberne omfattede sammenligning af rådata om lån modtaget af OeBFA og de konsoliderede oplysninger fra STAT^{bb}. God konsolideringspraksis bør omfatte en sammenligning af to uafhængige sæt rådata i stedet for en sammenligning af et sæt rådata og resultatet af disse data. I sidstnævnte tilfælde er det usandsynligt, at der vil være uoverensstemmelser, da det ene datasæt bygger på det andet.
89. LRH's rolle i forbindelse med registrering og brug af lån fra OeBFA er fortsat uklar for Kommissionen⁵⁶. På den ene side har OeBFA anført, at krydskontrollen af oplysningerne om disse midler er LRH's ansvar^{cc}, men på den anden side har LRH anført, at denne krydskontrol er OeBFA's ansvar^{dd}. Kommissionen konkluderer derfor, at hverken OeBFA eller LRH i perioden mellem 2006 og 2012 overvågede brugen af midlerne eller registreringen af sådanne midler i regnskabet for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg.
90. Endvidere anmodede RH den 12. oktober 2012 efter at have modtaget en oversigt fra STAT⁵⁷, der viste delstaten Salzburgs gæld fra 2011 og fremefter udarbejdet af STAT (se tabel 1, række 3), om yderligere oplysninger om "fondenes" gæld på 1 050 mio. EUR⁵⁸ og mere specifikt om, hvilke fonde STAT henviste til. Selv om disse lån som forklaret i dette afsnit burde være bogført i delstaten Salzburgs balance som delstaten Salzburgs gæld, har Kommissionen ikke modtaget oplysninger om yderligere korrespondance mellem de to enheder om dette spørgsmål, dvs. Kommissionen er ikke bekendt med, at

⁵⁴ I tilfælde af uoverensstemmelser mellem de oplysninger, som blev indberettet af OeBFA, og de oplysninger, som blev indberettet af delstaten Salzburg om videregivelsen af lånene, brugte STAT oplysningerne fra førstnævnte til udarbejdelsen af Maastrichtgælden, da dette anses for at være de mest pålidelige oplysninger.

⁵⁵ I Østrigs bemærkninger af 25. januar 2017 om de foreløbige resultater af undersøgelsen hævder STAT, at den altid har underrettet de relevante enheder om konsolidering og justeringer foretaget af hensyn til ENS/EDP.

⁵⁶ I Østrigs bemærkninger af 25. januar 2017 om de foreløbige resultater af undersøgelsen har OeBFA gentaget, at et af LRH's ansvarsområder er at overvåge registrering og brug af lånene fra OeBFA til delstaterne.

⁵⁷ Sendt den 2. oktober 2012.

⁵⁸ Landesfonds.

RH i lyset af denne misbrug af delstaten Salzburgs regnskaber tog spørgsmålet yderligere op med STAT eller delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg.

91. Som nævnt ovenfor påvirkede den ukorrekte indberetning af lånet fra OeBFA ikke Republikken Østrigs gæld på grund af den standardkonsolidering, som STAT foretog. Ikke desto mindre er det vigtigt at understrege, at hvis statistik- og kontrolmyndighederne havde været mere opmærksomme og aktivt fulgt op på disse uoverensstemmelser i rette tid, ville det automatisk have medført en tættere og en mere indgående analyse af de samlede regnskaber for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg. En sådan handling ville uden tvivl have afsløret den fejlagtige indberetning på et tidligere tidspunkt, idet delstaten Salzburgs gæld som forklaret i pkt. 2.3.3 var skjult under kontiene uden for budgettet. Som fastlagt i denne rapport blev kontiene uden for budgettet aldrig underkastet en udtømmende analyse.

2.3.5. Bogføring af værdipapirer (forpligtelser)

92. I 2011 blev STAT af OeNB⁵⁹ informeret om, at delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg havde lånt penge ved at sælge obligationer for i alt 300 mio. EUR i 2010. Som drøftet internt af STAT⁶⁰ fremgik disse værdipapirer ikke af de regnskaber for delstatsforvaltningens tjenestegrene, som blev indberettet til STAT. Selv om dette beløb ikke blev bogført i delstaten Salzburgs balance (under nogen af forpligtelsesposterne), besluttede STAT at følge OeNB's direkte datakilde og medtage dem i delstaten Salzburgs gæld.
93. Da RH⁶¹ forhørte sig om forskellen mellem den gæld, som delstaten Salzburg havde indberettet (Finanzschulden), og tabellen fra STAT, som viste alle delstaternes gæld, forklarede STAT til RH, at forskellen bl.a. bestod i 300 mio. EUR vedrørende værdipapirer "som vi ikke kunne finde nogen steder i Rechnungsabschluss".
94. Denne præcisering fra STAT kunne have begrundet en øjeblikkelig opfølgning fra RH's side, f.eks. ved at indlede en ny revisionsprocedure. Kommissionen er ikke bekendt med, at RH foretog en øjeblikkelig hasteopfølgning.

2.3.6. Finansielle derivater

95. I de skriftlige bemærkninger til Kommissionens foreløbige undersøgelsesresultater hævder Østrig, at forpligtelser, som følger af finansielle derivater i henhold til forordning (EF) nr. 479/2009, ikke indgår i den offentlige gæld⁶². Selv om denne udtalelse er korrekt i snæver forstand, er grunden til, at det er relevant at behandle spørgsmålet om finansielle

⁵⁹ De oplysninger, som fremgik af OeNB's værdipapirdatabase, kom ikke fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, men fra modparten (dvs. långiver).

⁶⁰ E-mail af 21. september 2011 til Kommissionen (Eurostat).

⁶¹ E-mail af 31. august 2012.

⁶² Indledning, pkt. 1.5 i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, som ledsager denne rapport.

derivater, at delstaten Salzburg måtte optage gæld for at finansiere sine investeringer i finansielle derivater. Det er den samme gæld, som blev misvisende fremstillet i delstaten Salzburgs data om underskud og gæld.

96. I juli 2009 udstedte RH en revisionsrapport⁶³, hvori den sammenlignede den føderale regerings og flere Länders og Gemeindes finansiering og investeringer⁶⁴ med fokus på de enkelte undersøgte enheder, heriblandt delstaten Salzburg. Revisionsrapporten dækkede perioden fra 2002 til 2006, men der blev også taget højde for visse større begivenheder i 2007 og 2008.
97. Resuméet lyder: "Delstaten Salzburg gennemførte derivattransaktioner med stor volumen og risiko uden i hele perioden at være tilstrækkeligt informeret om de iboende risici og den generelle risiko i forbindelse med finansieringen. Detaljerede skriftlige retningslinjer og den igangværende risikoanalyse og omfattende gennemgang af hele porteføljen blev først indført omkring fem år efter begyndelsen af denne type transaktioner. Den realiserede bruttoindkomst fra derivattransaktionerne svarede til 210,38 mio. EUR, hvoraf 65,04 mio. EUR blev overført til delstatens budget."⁶⁵
98. Faktisk blev investeringen i finansielle derivater foretaget af budgetenheden i forbindelse med delstaten Salzburgs overordnede politik, og alle de relevante og berørte institutioner blev underrettet om, at budgetenheden investerede i sådanne transaktioner⁶⁶. Det var ligeledes kendt, at disse investeringer indgik i Voranschlagsunwirksamen Gebarung⁶⁶. Uanset dette har Kommissionen ikke kendskab til en indsats fra de relevante institutioners side i delstaten Salzburg (Landtag, LRH, delstatsregeringen og delstatsforvaltningens tjenestegrene) om en nøje opfølgning på RH's henstillinger, og den har i denne rapport ligeledes konkluderet, at Voranschlagsunwirksamen Gebarung ikke blev effektivt overvåget. Havde delstaten Salzburgs relevante institutioner fulgt nøje op på RH's henstillinger om at overvåge brugen af disse finansielle instrumenter, ville Voranschlagsunwirksamen Gebarung have været mål for effektiv kontrol, og den misvisende fremstilling af gælden kunne dermed højst sandsynligt være undgået.
99. Endelig og under hensyntagen til dels offentliggørelsen af rapporter fra RH, dels at der

⁶³ Finanzierungsinstrumente der Gebietskörperschaften mit Schwerpunkt Land Salzburg, http://www.rechnungshof.gv.at/fileadmin/downloads/2009/berichte/teilberichte/salzburg/sbg_2009_03/Sbg_2009_3_2.pdf.

⁶⁴ Kommunale myndigheder.

⁶⁵Oprindeligt version på tysk: Das Land Salzburg führte Derivatgeschäfte mit hohem Volumen und Risiko durch, ohne über den gesamten Zeitraum über die damit verbundenen Risiken und die Gesamtrisiken seiner Finanzierungen ausreichend informiert gewesen zu sein. Ausführliche schriftliche Richtlinien sowie laufende Risikoanalysen und umfassende Bewertungen des gesamten Portfolios wurden erst rd. fünf Jahre nach Aufnahme der Geschäfte eingeführt. Das erzielte Bruttoergebnis aus Derivatgeschäften von 210,38 Mill. EUR wurde in Höhe von 65,04 Mill. EUR dem Landeshaushalt zugeführt.

⁶⁶ Se slutnote t.

forelå betydelige valutaswaps mellem OeBFA og delstaten Salzburg samt andre Länder, er Kommissionen forbavset over, at der i de analyserede år ikke blev indberettet nogen strøm eller beholdning af finansielle derivater i de nationale regnskaber i hele S.1312-sektoren (delstatsregeringssektoren), selv om OeBFA helt sikkert ville have informeret de statistiske myndigheder om disse valutaswaps.

2.4. Beskrivelse af begivenhederne i perioden fra maj 2012 til december 2012

100. Ifølge den interne kommunikation, som RH havde adgang til, og som bekræftet af Kommissionen under dens undersøgelse i Østrig mellem den 26. og 28. september 2016 udviklede tingene sig som følger:

- Ifølge RH's rapport, som blev offentliggjort den 9. oktober 2013, underrettede direktøren for finansafdelingen lederen af personaleafdelingen i maj 2012 om, at lederen af budgetenheden havde handlet i strid med delstatsforvaltningens tjenestegrenes politik og tjenesteinstrukser.
- Den 17. juli 2012 blev Finanzreferent informeret om disse omstændigheder, trak lederen af budgetenhedens fuldmagt til at gennemføre transaktioner tilbage og aflyste visse transaktioner^{ff}. Derudover tog lederen af budgetenheden fra denne dato og fremefter orlov indtil den 12. september 2012.
- Den 23. august 2012 sendte delstaten Salzburg sin udtalelse om opfølgningen af rapporten fra RH til RH. Ingen af disse afslørede forhold⁶⁷ blev nævnt i denne udtalelse fra delstaten Salzburg til den østrigske revisionsret^{gg hh}.
- Den 1. september 2012 ansatte Finanzreferent og direktøren for finansafdelingen en ny medarbejder⁶⁸, som skulle undersøge regnskaberne for delstaten Salzburg yderligere.
- I begyndelsen af oktober 2012 underrettede direktøren for finansafdelingen visse medarbejdere i finansafdelingen om, at den portefølje, de havde analyseret, rent faktisk blot var en del af en samlet portefølje, dvs. at en del af porteføljen havde været skjultⁱⁱ.
- I anden halvdel af oktober 2012 besluttede Finanzreferent og direktøren for finansafdelingen i fællesskab at opsige valutatransaktionerne og andre transaktioner^{jj}.

⁶⁷ Det vil sige, at lederen af budgetenheden havde handlet i strid med delstatsforvaltningens tjenestegrenes politik og tjenesteinstrukser, at lederen af budgetenhedens fuldmagt var blevet trukket tilbage, og at visse transaktioner var blevet opsagt førtidigt.

⁶⁸ Denne medarbejder havde tidligere været ansat i Deutsche Bank, som havde stået for de finansielle transaktioner mellem Deutsche Bank og delstaten Salzburg siden 2002.

Den nye medarbejder, som blev ansat den 1. september 2012⁶⁹, fik mandat til at foretage sådanne førtidige annulleringer af transaktioner og positioner. Blandt andet blev de finansielle derivatpositioner hos Deutsche Bank annulleret, hvilket medførte et tab på 56 mio. EUR for delstaten Salzburg⁷⁰.

- Den 23. oktober 2012 indberettede direktøren for finansafdelingen til det rådgivende finansråd, at der fandtes yderligere finansielle transaktioner, som indtil videre ikke var blevet nævnt i porteføljerapporten til rådet.
- I starten af november 2012 nægtede lederen af budgetenheden at have været involveret i risikobetonede transaktioner på vegne af delstaten Salzburg, da denne blev adspurgt af Finanzreferent, direktøren for finansafdelingen og lederen af LRH. Hun erklærede endnu engang over for Landtag^{kk}, at hun ikke var involveret.
- Den 26. november 2012 erkendte lederen af budgetenheden over for sine overordnede at have skjult et bogført tab på 340 mio. EUR i finansielle investeringer og blev derfor afskediget⁷¹.

101. Den 6. december 2012 bekendtgjorde Finanzreferent i delstaten Salzburg, direktøren for finansafdelingen og lederen af LRH på en pressekonference, at "vi er blevet snydt" ("Wir sind getäuscht worden"). Kort sagt meddelte de, at delstaten Salzburg havde lidt et "rent regnskabsmæssigt tab" på 340 mio. EUR i finansielle derivatinvesteringer, nemlig gennem valuta- og renteswaps. På pressekonferencen blev det ligeledes gjort klart, at kontrolmekanismerne på såvel delstatsniveau som føderalt niveau havde slået fejl⁷².

102. Om morgenen den samme dag, dvs. den 6. december 2012, blev opfølgingsrapporten offentliggjort af RH⁷³ og fremlagt på en pressekonference⁷⁴. Da relevante oplysninger var

⁶⁹ Side 34 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, den oprindelige tyske version: "Der zuständige Finanzreferent Mag. David Brenner und der Leiter der Finanzabteilung vereinbarten am 15. Oktober 2012 die Auflösung der meisten Fremdwährungsgeschäfte und eines großen Teils der übrigen Geschäfte ohne Nachteil für den Rechnungsabschluss. Protokolle über diese Vereinbarung sowie über Gespräche mit dem Finanzbeirat konnten nicht vorgelegt werden. Der Vereinbarung lag keine schriftliche Strategie zugrunde. Von Oktober bis Dezember 2012 beendete das Land rd. 300 Finanzgeschäfte (davon 245 Derivate) vor Ablauf ihrer Fälligkeit. Die Abwicklung und Entscheidung über die Auflösung der Einzelgeschäfte lag im Ermessen eines einzelnen Mitarbeiters."

⁷⁰ Side 166-167 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage.

⁷¹ Side 67 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage.

⁷² <http://www.salzburg.com/nachrichten/salzburg/politik/sn/artikel/finanzskandal-in-salzburg-340-mill-verlust-durch-spekulationen-38965/>

⁷³ Finanzierungsinstrumente der Gebietskörperschaften in den Ländern Burgenland und Salzburg; Follow-up-Überprüfung, <http://www.rechnungshof.gv.at/berichte/ansicht/detail/finanzierungsinstrumente-der-gebietskoerperschaften-in-den-laendern-burgenland-und-salzburg-follow-up-ueberpruefung-1.html>

⁷⁴ I denne opfølgingsrapport blev det konkluderet, at "delstaten Salzburg gennemførte næsten alle

blevet holdt skjult for RH, var opfølgingsrapporten vildledende med hensyn til den reelle situation.

103. Det fremgår således, at fra maj til december 2012 (dvs. i over seks måneder) skjulte delstatsregeringen i Salzburg, som på det tidspunkt i hvert fald delvist var informeret om forholdene, relevante oplysninger, som den var forpligtet til at forelægge RH, de statistiske myndigheder og eventuelt andre organer. I stedet blev omkring 300 finansielle investeringer fra anden halvdel af oktober førtidigt opsagt af administrationen og regeringen i delstaten Salzburg⁷⁵ på foranledning af en medarbejder.
104. Det var først den 22. januar 2013, at delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg og STAT officielt drøftede spørgsmålet om, hvorvidt regnskaberne for delstaten Salzburg var blevet manipuleret.
105. Kommissionen konkluderer, at denne fortielse af relevante oplysninger fra embedsmænd inden for den finansielle forvaltning og delstatsregeringen i Salzburg over for RH mellem maj 2012 og december 2012 også var årsagen til de ukorrekte og ufuldstændige konklusioner i RH's opfølgingsrapport fra 2012, som blev endeligt offentliggjort den 6. december 2012.

2.5. December 2012 til oktober 2013: de faktiske omstændigheder registreret af STAT

106. Ifølge den interne kommunikation i STAT og udtalelser fra de berørte enheder, som Kommissionen fik adgang til under sin undersøgelse i Østrig mellem den 26. og 28. september 2016, er det blevet fastslået, at:

- I forbindelse med pressekonferencen i delstaten Salzburg den 6. december 2012 blev STAT bekendt med, at der var potentielle problemer med dataene i delstaten Salzburg^{ll}.
- Under Kommissionens undersøgelse udtalte STAT, at der i perioden mellem december 2012 og maj 2013 ikke blev udvekslet oplysninger mellem delstaten Salzburg og STAT om spørgsmålet^{mmm}.
- Fra den 10. december 2012 begyndte STAT at få spørgsmål fra BMF om regnskaberne for delstaten Salzburg, navnlig om dens gæld.

henstillingerne fra RH. Den fortsatte dog med at håndtere komplekse, risikobetonede derivattransaktioner for at skabe yderligere indtægter. Risikopositionerne blev imidlertid væsentligt reduceret gennem indgåelsen af yderligere afdækningstransaktioner." Den tyske version lyder: "Das Land Salzburg setzte fast alle Empfehlungen des RH um. Es schloss jedoch weiterhin komplexe - mit Risiko behaftete - Derivatgeschäfte ab, um dadurch zusätzliche Erträge zu erwirtschaften. Allerdings wurden durch den Abschluss zusätzlicher Sicherungsgeschäfte die Risikopositionen stark reduziert."

⁷⁵ Side 34 i rapporten udarbejdet af RH i 2013, Land Salzburg – Finanzielle Lage, i den oprindelige tyske udgave lyder: "Von Oktober bis Dezember 2012 beendete das Land Salzburg rd. 300 Finanzgeschäfte (davon 245 Derivate) vor Ablauf der Fälligkeit ohne konkrete schriftliche Strategie."

- Den 22. januar 2013 udvekslede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg og STAT nogle e-mails. I en af disse e-mails anfører STAT: "For vores vedkommende er vi meget interesserede i de foreløbige rapporter om finanserne i delstaten Salzburg for at kunne danne os et billede af de ændringer/revisioner, som vi har set, eller af den fejlagtige indberetning og den manipulation, vi er blevet udsat for⁷⁶."
- Den 30. januar 2013 foreslog STAT at holde et møde med delstatsforvaltningens tjenestegrene hos STAT, men anførte dog, at mødet tidligst kunne ligge i den første uge af marts 2013.
- Den 31. januar 2013 tog Eurostat efter at have læst i pressen om den væsentlige brug af finansielle derivater i de østrigske Länder initiativ til at kontakte STAT. De spørgsmål, som blev drøftet, omhandlede den generiske regnskabsmæssige behandling af finansielle derivater i nationalregnskabet. I denne forbindelse nævnte STAT, at delstaterne Niederösterreich og Salzburg gjorde brug af sådanne finansielle instrumenter. Under denne samtale informerede STAT Eurostat om, at formålet med møderne med disse delstater var at drøfte generelle spørgsmål, herunder brug af finansielle derivater. På intet tidspunkt under samtalen blev der imidlertid henvist til den påståede ulovlige adfærd i delstaten Salzburg eller den fejlagtige indberetning af operationer (skjulte bankkonti eller gæld) i delstaten Salzburg eller forekomsten af tidligere ikkeindberettede finansielle derivater.
- Den 5. marts 2013 blev der holdt et bilateralt møde mellem STAT og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg i Wien.
- Den 27. marts 2013⁷⁷ informerede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg STAT om, at det efter en rapport fra en ekstern uafhængig privat revisor blev fastslået, at de konsoliderede forpligtelser i delstaten Salzburg udgjorde 3 507 mio. EUR, selv om der ikke kunne angives nogen fordeling af dette beløb. Kommissionen er ikke bekendt med, at der er foregået nogen konkret og hastende opfølgning for at fastslå det reelle omfang og arten af disse forpligtelser.
- I april 2013 drøftede Eurostat og STAT under den løbende anmodning om præcisering EDP-indberetningen vedrørende Østrig i april 2013, hvor Eurostat igen tog initiativ til at forhøre sig om den generelle bogføring af finansielle derivater i de østrigske delstater. I sine svar på Eurostats spørgsmål nævnte STAT endnu engang ikke den påståede ulovlige adfærd i delstaten Salzburg eller den fejlagtige indberetning af operationer. STAT skrev endvidere, at den ikke kunne give kvantitative oplysninger, men at den ikke forventede større ændringer til EDP-gældsdataene vedrørende brug af

⁷⁶ Den oprindelige tyske version lyder: "Wir unsererseits waren sehr interessiert an den Zwischenberichten über die Finanzen des Landes Salzburg, um uns ein Bild zu machen von den Änderungen/Revisionen die auf uns zukommen, bzw. welchen Machinationen und Manipulationen wir da aufgesessen sind."

⁷⁷ Fire dage før EDP-indberetningen i april 2013.

derivater i de østrigske delstater.

- Den 7. maj 2013 blev der holdt et møde mellem STAT og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg. På dette møde anerkendte STAT, at der muligvis var problemer med bogføringen af derivater og gæld i delstaten Salzburg^{mn}. STAT og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg aftalte, at et fuldt sæt offentlige regnskabsdata for 2012 skulle sendes til STAT ved udgangen af august 2013^{oo}.
- I august 2013 sendte delstaten Salzburg kun pengestrømme (ingen beholdninger) til STAT^{pp}.
- I september 2013, stadig i mangel af årlige data, gjorde STAT brug af kvartalsmæssige data fra delstaten Salzburg til at udarbejde ENS/EDP-dataene^{qq}.
- I hele perioden mellem den 6. december 2012 og den 9. oktober 2013 var der ingen kommunikation mellem RH, som allerede var i gang med at efterforske sagen, og STAT^{rr}.
- Den 9. oktober 2013 offentliggjorde RH sin rapport "Land Salzburg – Finanzielle Lage".
- Den 10. oktober 2013 blev Eurostat første gang opmærksom på problemet, dvs. 10 måneder efter STAT er blevet gjort opmærksom på problemet.
- Den 11. oktober 2013 sendte STAT sine første bemærkninger til Eurostat om RH's rapport, som blev offentliggjort den 9. oktober 2013, om den finansielle situation i delstaten Salzburg.
- Den 21. oktober 2013 offentliggjorde Eurostat sin pressemeddelelse om den offentlige sektors underskud og gæld og tog forbehold for kvaliteten af de data, som Østrig havde indberettet⁷⁸.
- Den 31. marts 2014 indberettede STAT EDP-indberetningen for april 2014 til Eurostat. Delstaten Salzburgs bidrag til Maastrichtgælden for 2012 blev opjusteret med 1 192 mio. EUR til 3 507 mio. EUR, dvs. præcis det beløb, som delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg havde angivet til STAT den 27. marts 2013.

⁷⁸ "Eurostat udtrykker forbehold for kvaliteten af de data, som Østrig har indberettet, på grund af usikkerheden i forbindelse med de statistiske konsekvenser af konklusionerne i det føderale revisionskontors rapport om delstaten Salzburg, som blev offentliggjort den 9. oktober 2013. Rapporten afslørede mangler med hensyn til finansforvaltningen og fuldstændigheden af de offentlige regnskaber for delstaten Salzburg. De statistiske konsekvenser af revisionen for EDP-dataene undersøges af de østrigske statistiske myndigheder i samarbejde med Eurostat for at klarlægge de præcise konsekvenser for 2012 og også de foregående år. Det er muligt, at dette vil føre til en opjustering af den offentlige gæld på op til en halv procent af BNP med flere mindre justeringer af det offentlige underskud baseret på de oplysninger, der foreligger på nuværende tidspunkt."

- Den 23. april 2014 trak Eurostat sit forbehold om de østrigske data tilbage.

2.5.1. Kommissionens oplysninger

107. Kronologien i begivenhederne viser, at STAT først underrettede Kommissionen (Eurostat) om den fejlagtige indberetning i delstaten Salzburg den 10. oktober 2013. Ikke desto mindre er det konstateret, at STAT blev gradvist informeret om de faktiske omstændigheder fra den 6. december 2012 og fremefter. I hvert fald siden den 22. januar 2013 havde STAT været klar over, at der var foregået "fejlagtig indberetning og manipulation" i delstaten Salzburg.
108. Selv om STAT i Østrigs bemærkninger af 25. januar 2017 om de foreløbige undersøgelsesresultater havde anført, at den havde underrettet Eurostat om den misvisende fremstilling i delstaten Salzburg den 31. januar 2013⁷⁹, er der dokumentation for, at dette udsagn er upræcist. Først og fremmest foregik denne kommunikation på Eurostats initiativ og ikke ved, at STAT proaktivt underrettede Eurostat. Dokumentationen viser også, at de oplysninger, som STAT delte, ikke indeholdt nogen oplysninger om eller indsigt i den påståede ulovlige adfærd i delstaten Salzburg eller den fejlagtige indberetning af operationer. Den fulgte rent faktisk blot op på RH's pressekonference den 6. december 2012 – ikke delstaten Salzburgs samme dag – om offentlighørelsen af RH's opfølgingsrevision om brug af finansielle derivater i de østrigske delstater, som af de ovenfor forklarede grunde ikke gav noget indblik i eller oplysninger om den misvisende fremstilling i delstaten Salzburg.
109. Endvidere burde STAT på grundlag af oplysningerne fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg om resultaterne af en uafhængig ekstern revision i hvert fald siden den 27. marts 2013 have været klar over, at delstaten Salzburgs gælds niveau kunne være betydeligt højere end tidligere anslået af STAT. I lyset af at STAT fire dage senere indberettede data til Eurostat i forbindelse med EDP-indberetningen i april 2013, er Kommissionen af den opfattelse, at STAT burde have foretaget en øjeblikkelig og hurtig praktisk opfølgning efter at have modtaget oplysningerne fra delstaten Salzburg. Sådanne skridt blev tilsyneladende ikke taget. Selv om det i en kort periode ikke ville være muligt at følge grundigt op på problemet, eftersom det måske ikke har været helt klart for STAT, hvilken slags finansielle instrumenter der indgik i dette beløb, er det endvidere Kommissionens opfattelse, at STAT i henhold til princippet om rettidig omhu burde have informeret Eurostat straks efter den 27. marts 2013 om det beløb, som delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg havde oplyst til STAT.
110. Man kunne i det mindste have informeret Eurostat for bilateralt at drøfte, hvordan der skulle arbejdes videre med spørgsmålet, og om der i mangel af mere detaljerede oplysninger skulle bruges enten kvantitative oplysninger fra delstaten Salzburg i stedet for den nødvendige korrektion af Maastrichtgælden eller på den anden side få Eurostat til

⁷⁹ Pkt. B.18 i bemærkningerne fra STAT, bilag II til det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

at udtrykke forbehold om de østrigske data som følge af usikkerheden.

111. STAT's argument om, at den havde informeret Eurostat fuldt ud i hvert fald fra den 31. januar 2013 er i strid med erklæringen om, at den ikke havde udvekslet oplysninger med delstaten Salzburg inden maj 2013. På den anden side er STAT's erklæring om, at den ikke havde udvekslet oplysninger med delstaten Salzburg før maj 2013 uforenelig med de oplysninger, den udvekslede med delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, i hvert fald den 22. januar og den 27. marts 2013.
112. Derudover besluttede STAT, selv om den under EDP-indberetningen i april 2013 blev anmodet om yderligere oplysninger vedrørende anvendelsen af finansielle derivater i de østrigske delstater, ikke at dele de kvantitative oplysninger, den havde modtaget den 27. marts 2013 fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg med Eurostat.
113. Og endelig besluttede den igen, selv om STAT anfører, at den 7. maj 2013 havde anerkendt, at der kunne være problemer med indberetningen af gæld fra delstaten Salzburg, ikke at dele disse oplysninger med Eurostat – hvilket først skete i oktober 2013.

3. VURDERING AF RESULTATERNE

114. Denne rapport viser, at der var flere uregelmæssigheder i forbindelse med udarbejdelse, kontrol og indberetning af finansielle og ikkefinansielle transaktioner i delstaten Salzburg over en betydelig periode. Offentlige regnskabsregler blev ikke fulgt, kontrollen manglede, princippet om fire øjne blev ikke overholdt, finansielle og ikkefinansielle transaktioner blev ikke behørigt indberettet, henstillinger fra RH blev ignoreret, dokumentation blev forfalsket, underskrifter blev forfalsket, og der blev sendt vildledende oplysninger til de nationale statistiske myndigheder samt til RH, hvilket medførte fejlagtige indberetninger i regnskaberne og dermed fejlagtig indberetning af gældsdata for Østrig i hvert fald fra 2008.
115. Den fejlagtige indberetning af finansielle transaktioner og skjulte bankkonti startede i 2003. Tildelingen af beføjelser i 2002 til direktøren for finansafdelingen og to medarbejdere i budgetenheden førte til en situation, hvor det var muligt at indgå finansielle højrisikotransaktioner og åbne hundredvis af bankkonti, som var skjulte for delstaten Salzburgs regnskabssystemer.
116. I samme periode blev den interne revisionstjeneste og regnskabsenheden i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg ved dekret fritaget eller forhindret i at analysere budgetenhedens transaktioner og fra at analysere indberetningen af disse transaktioner i regnskabet.
117. På samme måde gennemførte hverken LRH eller RH i perioden mellem 2002 og 2012 nogen indgående revision af regnskaberne for delstaten Salzburg. Især reviderede de ikke voranschlagsunwirksame Gebarung, der som vist i diagram 1 og pkt. 2.3.3 nåede over 26 mia. EUR i indtægter og udgifter i 2011 og rent faktisk omfattede alle ikkeindberettede transaktioner og beholdninger, hvor de i princippet kun skulle have omfattet pengestrømme uden for budgettet og ikke Maastrichtrelevante forpligtelser.
118. Disse uregelmæssigheder blev offentliggjort i 2012 efter en pressekonference afholdt den 6. december 2012 af Finanzreferent, direktøren for finansafdelingen og lederen af LRH i delstaten Salzburg. Denne rapport viser også, at de faktiske omstændigheder kunne have været afsløret tidligere, hvis delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg havde stillet relevante oplysninger til rådighed for kontrol-, rets- og statistikmyndighederne.
119. Endvidere viser denne rapport også, at STAT kunne og burde have informeret Kommissionen (Eurostat) flere måneder tidligere om disse faktiske omstændigheder.

3.1. Konklusioner vedrørende hovedaktørerne i de beskrevne begivenheder

120. Hovedaktørerne i de begivenheder, der er beskrevet i denne rapport, er delstatsforvaltningens tjenestegrene og navnlig budgetenheden, delstatsregeringen, Landtag og LRH i delstaten Salzburg, RH, OeBFA og STAT. Repræsentanterne for alle de interviewede enheder har været hjælpsomme og samarbejdsvillige over for

Kommissionens undersøgelseshold og har givet Kommissionen alle ønskede oplysninger, som var nødvendige for undersøgelsen.

121. Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, som bl.a. er ansvarlig for den interne revisionstjeneste, regnskabsenheden og finansafdelingen (navnlig budgetenheden) bør anses som hovedansvarlige for, at de finansielle og ikkefinansielle konti blev fejlagtigt indberettet i hvert fald siden 2008.
122. På den ene side undlod den interne revisionstjeneste i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg at kontrollere de interne kontrolprocedurer og risikostyringen i finansafdelingen. På den anden side undlod regnskabsenheden at kontrollere bogføringen, både for konti i og uden for budgettet.
123. Resultaterne af rapporten viser, at finansafdelingen og navnlig budgetenheden:
 - ignorerede henstillingerne fra RH⁸⁰ om de risikobetonede investeringer, der blev foretaget
 - ikke overholdt princippet om fire øjne i forbindelse med dens aktiviteter, nemlig vedrørende åbning af bankkonti og andre finansielle positioner samt i forbindelse med den finansielle forvaltning af Landeswohnbaufonds
 - forfalskede underskrifter i forbindelse med indgåelse af finansielle transaktioner
 - undlod at følge grundlæggende regnskabsprincipper
 - forfalskede protokollerne fra møderne i Finanzbeirat, som RH fik tilsendt, for at give et bedre indtryk af delstaten Salzburgs finansielle situation
 - forfalskede de regnskaber, som RH fik tilsendt i forbindelse med sidstnævntes revisioner af den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg
 - skjulte bankkonti i hvert fald siden 2003
 - udarbejdede ukorrekte regnskaber for delstaten Salzburg, navnlig ved i 2012 under Finanzschulden at vise forpligtelser til et beløb af 874 mio. EUR, mens det faktiske beløb var på 3 507 mio. EUR
 - fremsendte misvisende regnskaber til de statistiske myndigheder og dermed skjulte 1 192 mio. EUR i gæld i 2012
 - afgav falske erklæringer til STAT, navnlig vedrørende lånet gennem udstedelse af værdipapirer, og fastholdt desuden over for STAT, at sådanne finansielle positioner

⁸⁰ Finanzierungsinstrumente der Gebietskörperschaften in den Ländern Burgenland und Salzburg; Follow-up-Überprüfung , <http://www.rechnungshof.gv.at/berichte/ansicht/detail/finanzierungsinstrumente-der-gebietskoerperschaften-in-den-laendern-burgenland-und-salzburg-follow-up-ueberpruefung-1.html>.

ikke burde medtages i delstaten Salzburgs gæld

- manipulerede delstaten Salzburgs regnskaber igennem flere år og skjulte og/eller indberettede fejlagtige indtægter, udgifter, finansielle transaktioner, finansielle positioner og kontantbevægelser.

124. I delstaten Salzburg bestod Landtags rolle i de beskrevne begivenheder i at vedtage artikel IV i budgetloven for delstaten af 2006, som i det væsentlige gav den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg tilladelse til at indgå finansielle højrisikotransaktioner, hvis dette kunne medføre en økonomisk fordel for delstaten. Landtag syntes endvidere heller ikke at følge RH's henstillinger om finansielle højrisikotransaktioner i 2009, ligesom den ikke opfordrede LRH til at foretage en indgående revision af delstaten Salzburgs regnskaber.

125. Delstatsregeringens og mere specifikt Finanzreferentens rolle bestod i at give tre medarbejdere i finansafdelingen fuldmagt til at foretage højrisikoinvesteringer fra 2002 og fremefter og delvist i at fritage budgetenhedens aktiviteter for den interne revisionstjenestes revision, navnlig vedrørende interne regnskaber, offentlige regnskaber og interne kontrolprocedurer samt regnskabsenheden i delstaten Salzburg. Desuden fik lederen af budgetenheden beføjelser til at foretage finansielle transaktioner på vegne af Landeswohnbaufonds, hvilket betød, at når fonden indgik transaktioner med delstatsforvaltningens tjenestegrene, var det den samme medarbejder, som handlede på vegne af begge enheder uden at blive overvåget af andre personer eller enheder. Disse beføjelser anses for muligvis at være den vigtigste bidragende faktor til udviklingen af den situation, som er beskrevet i denne rapport.

126. Endvidere blev delstatsregeringen og delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg fra maj til december 2012 informeret om, at der var forekommet uregelmæssigheder i den finansielle forvaltning, og undersøgte problemet internt. Disse enheder underrettede ikke desto mindre ikke RH, som på det pågældende tidspunkt var i gang med at afslutte sin opfølgning på en revisionsrapport til delstaten Salzburg, eller de retslige eller statistiske myndigheder om disse begivenheder og resultater.

127. Derudover besluttede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg i denne periode at opsiges hundredvis af finansielle investeringer, som ikke tidligere var blevet registreret i regnskabet, førtidigt. Til at foretage de førtidige opsigelser blev der ansat en tidligere medarbejder hos Deutsche Bank. Denne person havde i flere år været modpart i budgetenheden i delstaten Salzburg i de højrisikoinvesteringer, som blev foretaget i Deutsche Bank.

128. LRH undlod at foretage en effektiv revision af finansafdelingens aktiviteter og dermed regnskaberne for delstaten Salzburg. Selv om det er blevet fremført, at LRH på det pågældende tidspunkt ikke havde den nødvendige kapacitet til at foretage en indgående analyse af regnskaberne for delstaten Salzburg, havde det været muligt at foretage nogle enkle grundlæggende kontroller, navnlig en krydskontrol af oplysningerne om lån fra

OeBFA og de oplysninger, som fremgik af balancen for delstaten Salzburg. Endvidere er det i pkt. 2.2.3 blevet fastslået, at de rapporter, som LRH offentliggjorde om regnskaberne for delstaten Salzburg for 2008 og 2011, indeholdt visse urigtige erklæringer.

129. Efter den 31. august 2012 undlod RH at følge op på de uoverensstemmelser, denne havde konstateret i regnskaberne for delstaten Salzburg som påpeget af STAT vedrørende de 300 mio. EUR i værdipapirer, som ikke var blevet bogført i delstaten Salzburgs regnskaber.
130. OeNB undlod at indberette finansielle derivater til Kommissionen (Eurostat) i forbindelse med fremsendelsen af de østrigske regnskaber⁸¹. Endvidere var dens konsolideringspraksis for regnskaberne ineffektiv⁸².
131. STAT's rolle i de beskrevne begivenheder vedrører både dens ansvar som den vigtigste østrigske statistiske myndighed samt dens indberetningspligt over for Kommissionen (Eurostat). For det første anerkendte STAT i hvert fald fra 2010, at der var uoverensstemmelser i regnskaberne for delstaten Salzburg, nemlig med hensyn til sammenligningen af delstaten Salzburgs balance med låneoplysningerne fra OeBFA og med værdipapiroplysningerne fra værdipapirdatabasen fra OeNB. Selv om STAT i forbindelse med EDP-indberetningerne korrekt gennemførte de nødvendige ændringer af dataene fra delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, er det Kommissionens opfattelse, at andre relevante østrigske enheder, navnlig BMF og RH, burde have været underrettet i overensstemmelse med princippet om rettidig omhu.
132. For det andet og endnu vigtigere undlod STAT, selv om denne i hvert fald siden den 22. januar 2013 var fuldt informeret om, at der var forekommet fejltagtig indberetning og manipulation af regnskaberne for delstaten Salzburg, øjeblikkeligt at underrette Kommissionen (Eurostat) om disse forhold. Eurostat godkendte derfor uden forbehold tallene for 2009 til 2012 i forbindelse med EDP-indberetningen i april 2013, selv om de rent faktisk var ukorrekte.

⁸¹ I Østrigs bemærkninger af 25. januar 2017 om de foreløbige undersøgelsesresultater af undersøgelsen anfører OeNB, at denne ikke har nogen juridisk forpligtelse til at indberette data til Eurostat, hverken i henhold til europæisk eller national lovgivning. Ikke desto mindre blev indberetningen af den østrigske ENS-tabel 27 foretaget af OeNB indtil september 2014. Desuden blev alle spørgsmål i forbindelse med kontrol af ENS-tabel 27 fra Eurostat besvaret af OeNB, hvilket viser, at OeNB havde et effektivt og operationelt ansvar for tabellen.

⁸² Se pkt. 2.3.4.

4. KONKLUSION

133. På grundlag af alle de faktiske omstændigheder og begrundelser, som er beskrevet i denne rapport, kan det konkluderes, at LRH og delstatsforvaltningens tjenestegrene og delstatsregeringen i Salzburg, dvs. enheder i den offentlige sektor i Østrig, har udvist grov uagtsomhed ved ikke at sikre en passende kontrol af udarbejdelse og indberetning. Disse enheder gjorde det således muligt for budgetenheden i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg at foretage en misvisende fremstilling af de faktiske data i EDP-indberetningen for 2012 og 2013 af Østrigs gældsdata for 2008-2012⁸³ over for Eurostat, dvs. efter ikrafttrædelsen af forordning (EU) 1173/2011.
134. Selv om konklusionerne vedrørende hovedaktørerne i pkt. 3.1 ovenfor kan tyde på, at budgetenheden i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg havde en klar hensigt om at skjule og forfalske oplysninger, finder Kommissionen ikke, at disse handlinger blev foretaget med det konkrete formål at manipulere det EDP-underskud og de gældsindikatorer, som blev forelagt Kommissionen (Eurostat). Kommissionen mener derfor, at budgetenheden i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg har udvist grov uagtsomhed.
135. Endelig konkluderes det i rapporten, at selv om Kommissionen (Eurostat) først blev informeret om dette den 10. oktober 2013, var Østrigs statistiske myndighed klar over muligheden for den misvisende fremstilling af regnskaberne for delstaten Salzburg siden i hvert fald den 6. december 2012. Derudover konkluderes det i rapporten, at både STAT og den østrigske centralbank var bekendt med betydelige uoverensstemmelser⁸⁴ i de data, som blev indberettet af delstaten Salzburg, inden den såkaldte "finansielle skandale" blev kendt i slutningen af 2012.
136. Som følge deraf blev de data, som Østrig sendte til Eurostat i forbindelse med EDP-indberetningen i 2013, ufuldstændige, idet betydelige forpligtelser ikke blev indberettet, og dette førte til revisionen af regeringens indberettede Maastrichtgæld med 1 192 mio. EUR i EDP-indberetningen i april 2014 for 2012, svarende til 0,4 % af BNP.
137. Baseret på resultaterne i denne rapport og med hensyn til medlemsstaternes myndigheders adfærd i perioden fra den 13. december 2011 til undersøgelsens start den 3. maj 2016, har Kommissionen besluttet at vedtage en henstilling til Rådet om at pålægge Republikken Østrig en bod som fastsat i forordning (EU) nr. 1173/2011.

⁸³ Nemlig det samlede antal indberettede år for indberetningen i 2012 (for 2008-2011) og i 2013 (for 2009-2012) efter den formel, at data i år n vedrører år $n-1$, $n-2$, $n-3$ og $n-4$.

⁸⁴ De statistiske myndigheder har, Kommissionen bekendt, aldrig analyseret, om disse uoverensstemmelser var baseret på rent teoretiske forhold. Kommissionen har konstateret, at en væsentlig mængde af sådanne uoverensstemmelser faktisk ikke vedrører disse begrebsmæssige forskelle mellem Maastrichtgæld og national gæld.

SLUTNOTER

^a Videoen fra pressekonferencen kan ses her: <http://www.salzburg.com/nachrichten/salzburg/politik/sn/artikel/finanzskandal-in-salzburg-340-mill-verlust-durch-spekulationen-38965/>.

^b På mødet mellem Kommissionen og STAT den 26. september 2016.

Kommissionen: "I april 2014 indberettede De en forøgelse af gælden på omkring 1,2 mia. EUR, hvilket betyder, at STAT vurderede delstaten Salzburgs gæld til at være omkring 2,3 mia. EUR. Delstaten Salzburg havde i sin balance imidlertid kun indberettet gæld på omkring 1,4 mia. EUR. Hvordan kan STAT vurdere dette uden at kende tallene?"

STAT: "Vi fik oplysningerne om Rechtsträgerfinanzierung fra OeBFA, og vi ved, at Wohnbaufonds modtog en del af beløbet via Rechtsträgerfinanzierung. Vi anvendte oplysningerne fra OeBFA og ikke oplysningerne direkte fra delstaten Salzburg."

Kommissionen: "Omfatter disse tal kun delstaten Salzburgs gæld som en institutionel enhed, eller omfatter de også gælden for andre enheder, der udgør "delstaten Salzburg" i nationalregnskabet?"

STAT: "De 2,3 mia. EUR omfatter også Wohnbaufonds gæld."

Kommissionen: "Hvor klassificeres Wohnbaufonds i nationalregnskabet?" Hvordan behandles lånene fra OeBFA, som er videregivet gennem delstatsforvaltningens tjenestegrene (kernebudgettet) til Wohnbaufonds (enhed uden for budgettet), i nationalregnskabet?"

STAT: "Wohnbaufonds klassificeres i den offentlige sektor, og de beløb, der tildeles via Rechtsträgerfinanzierung, tildeles Wohnbaufonds direkte."

STAT: "Dataene fra de indberettende enheder kontrolleres i forhold til dataene fra OeBFA, og hvis disse ikke er ens, tilpasser vi dem, så de afspejler OeBFA's side."

Kommissionen: "Og med hensyn til de pågældende år, 2002-2012, lagde STAT da nogensinde mærke til relevante forskelle mellem de indberettede data fra OeBFA og dataene fra delstaten Salzburg?"

STAT: "Ja, altid."

^c På mødet den 26. september 2016 mellem Kommissionen og STAT svarede STAT på spørgsmålet om STAT's beføjelser i forhold til nøjagtigheden og fuldstændigheden af de indberettede oplysninger fra enhederne, at: "Der er en retlig forpligtelse til at fremlægge de data, der anmodes om, og STAT udarbejder bl.a. data til nationalregnskabet på grundlag af disse data. Fristen for at fremsende data til STAT er slutningen af maj, og indtil midten af juli er det muligt at afklare åbne spørgsmål med dataleverandørerne eller ajourføre de fremsendte data. Hvis der opstår tvivl i forbindelse med de fremsendte data, er det muligt at kontrollere hos enhederne og anvende data fra tidligere år. Frem til den 16. september kan de indberettende enheder fremsende ajourføringer og yderligere forklaringer. STAT har også mulighed for at ændre dataene, men har ikke beføjelser til at ændre data til enhederne. (...) *Gebarungstatistik (dvs. statistikker over offentlige finanser) er et input til udarbejdelsen af nationalregnskabsdata. Delstatsregeringerne kan udarbejde data på grundlag af deres regler og procedurer, men dette har ingen indflydelse på nationalregnskabet, da data til dette udarbejdes på grundlag af ENS og er STAT's ansvar. Delstaterne kan udtrykke tvivl om nogle af resultaterne, hvilket også kan ses i drøftelserne om den nationale stabilitetspagt, men dette påvirker ikke STAT's udarbejdelse.*"

^d Under disse møder med delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg forhørte Kommissionen sig om, hvorvidt det kunne være muligt, at den fejlagtige indberetning begyndte tidligere end 2010. Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg svarede: "Vi har ikke disse oplysninger, da vi ikke var i stand til at tilpasse de tidligere regnskaber. Den føderale revisionsret har anmodet os om at korrigere de tidligere regnskaber. Rent praktisk er dette imidlertid ikke muligt (...)" og derfor "(...) kan vi ikke udelukke, at der i årene før 2010 er forpligtelser, som ikke er blevet indberettet."

På spørgsmålet om, hvornår delstaten Salzburgs skjulte bankkonti blev oprettet, svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg: "Siden 2003."

Og endelig svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, på spørgsmålet om, hvorvidt RH havde fundet tegn på disse skjulte bankkonto, at: "Selv om [lederen af budgetenheden] skulle have fremlagt alle de oplysninger, der blev anmodet om, for 2007 og 2008 for den [af RH] gennemførte revision i 2009, var dette ikke

tilfældet for opfølgingsrevisionen i 2011. I sidstnævnte revision fremlagde [lederen af budgetenheden] ikke alle de oplysninger, der blev anmodet om. Det kan således konkluderes, at de ikke var nogen skjulte regnskaber før 2007."

^e Under mødet med LRH svarede lederen af LRH, som blev anmodet om at kommentere indarbejdelsen af denne lovbestemmelse i budgetloven for delstaten, at: "For delstatsregeringen i Salzburg er den spekulative del af porteføljen nu afsluttet. [Lederen af budgetenheden] var ansvarlig (...) for indarbejdelsen af artikel IV i budgetloven for delstaten af 2006. [Lederen af budgetenheden] ønskede dette, og på det pågældende tidspunkt gjorde Landtag det, som [lederen af budgetenheden] ønskede. Delstatsforvaltningens tjenestegrene var også enige i dette. Som følge af denne ændring blev det muligt at anvende Landeswohnbaufonds finansielle aktiver til at gennemføre transaktioner med derivater. [Finanzreferent på det pågældende tidspunkt] oprettede Versorgungs- und Unterstützungsfonds (VuF), primært i beskatningsøjemed. Det var muligt at indsamle penge i denne fond og generere indtægter uden at betale skat af indtægterne. Ikke desto mindre var disse transaktioner allerede startet i 2002."

^f På anmodningen om at kommentere de udvidede beføjelser til lederen af budgetenheden i årets løb svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "[Lederen af budgetenheden] var meget velanset i Østrig. [Lederen af budgetenheden] var medlem af VR-udvalget og var meget værdsat. Der blev derfor aldrig sat spørgsmålstegn ved, om hun havde fortjent så mange beføjelser."

^g Adspurgt om beslutningen om at fritage budgetenheden for at indberette til regnskabsenheden svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "I 2003 og 2004 var der problemer mellem enhederne 8/02 og 8/04 i forhold til, hvilke oplysninger enhed 8/02 skulle indberette til enhed 8/04 for at foretage korrekt bogføring." Baggrunden for disse problemer var, at der var blevet oprettet en ny fond uden for budgettet, den såkaldte "VuF" (en pensionsfond) i 2003. Enhed 8/04 anmodede om specifikke oplysninger om denne nye fond for at registrere de dertil knyttede transaktioner korrekt i regnskabsystemet. Finanzreferent tog derefter en beslutning om, at enhed 8/02 skulle bære det fulde ansvar for denne fond, og at enhed 8/04 ikke skulle blande sig i VuF og ikke skulle anmode om oplysninger derom. Alle regnskabsrelaterede spørgsmål skulle klares af enhed 8/02 eller på mandat fra enhed 8/02. Der findes et internt notat (Aktenvermerk) af 14. februar 2008, hvori det anføres, at princippet om fire øjne ikke blev respekteret i dette tilfælde. I notatet blev det præciseret, at princippet om fire øjne skulle respekteres i fremtiden, og at enhed 8/04 – tidligere afdeling 14 – er ansvarlig for overvågningen af gennemførelsen af betalinger. Interne udgifter og indtægter, dvs. betalinger mellem hovedbudgettet og fonden (Innenumsätze), var stadig fritaget for anvendelsen af princippet om fire øjne. Dette notat korrigerede det tidligere notat af 2. februar 2004. I 2002 var regnskabsenheden i delstaten Salzburg en uafhængig afdeling. Som følge af en omstrukturering blev afdeling 14 tildelt afdeling 8 og fik status som enhed (8/04) i afdeling 8. VuF's regnskaber blev faktisk aldrig registreret eller overvåget af regnskabsenheden i perioden fra 2004 til 2008."

^h Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg anførte på et møde med Kommissionen den 28. september 2016, at: "Det var et stort ønske, at VuF skulle blive en succes. Fondens resultater gjorde det muligt at overføre et betydeligt beløb til budgettet hvert år."

ⁱ Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg anførte på mødet med Kommissionen den 28. september 2016 følgende: "Førnævnte notat fra 2004 var nødvendigt, eftersom aktiviteterne havde opnået en vis dynamik af kortsigtede og hurtige transaktioner. Ved denne type transaktioner var det nødvendigt at træffe hurtige beslutninger, som gjorde det nødvendigt at træffe en sådan beslutning (notatet fra 2004)."

^j Da den tidligere direktør for regnskabsafdelingen i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg på mødet med Kommissionen den 28. september 2016 (og lederen af LRH i perioden 2007-2012) blev spurgt om hans generelle bekymringer omkring swap-transaktionerne, svarede han: "De første swap-transaktioner blev sandsynligvis gennemført i 2003. Enhed 8/04 ønskede at rekonstruere de tilknyttede pengestrømme. Dette var imidlertid ikke muligt på grund af transaktionernes kompleksitet, og fordi personalet, der arbejdede i enhed 8/04, ikke havde de rette kvalifikationer til at gøre det – det var meget vanskeligt at kontrollere disse aktiviteter og meget tidskrævende. Enhed 8/02 klagede til hierarkiet over, at forretningsprocesserne ville blive blokeret på grund af de spørgsmål, som enhed 8/04 stillede. Der blev holdt møder med Finanzreferent og direktøren for finansafdelingen. Finanzreferent – (...) – besluttede således, at det skulle prioriteres at gøre VuF til en succes, og det blev derfor anset for vigtigt, at enhed 8/02 kunne fungere effektivt. Det blev derfor besluttet, at enhed 8/04 ikke skulle hindre enhed 8/02's aktiviteter med spørgsmål. Dette og den nye opgavefordeling mellem enhed 8/02

og 8/04 blev også nedfældet i ovennævnte notat af 2. februar 2004."

Den tidligere direktør for regnskabsafdelingen anførte endvidere, at: "Selv om det blev forsøgt at undgå en sådan situation, blev enhed 8/04 tvunget til at acceptere, at der fandtes en særskilt regnskabsenhed, dvs. VuF, som ikke var omfattet af enhed 8/04's overvågningsopgaver. I denne særskilte regnskabsenhed blev der foretaget investeringer, og det blev anset for uhensigtsmæssigt at stille spørgsmål til disse transaktioner. Det blev anset for at være for tidskrævende, hvis enhed 8/02 skulle forklare disse transaktioner. Jeg forstår, at der var en række transaktioner, som blev betragtet som interne transaktioner. Enhed 8/02 foretog også investeringer. Men da der i 2004 blev truffet beslutning om, at enhed 8/04 ikke skulle undersøge disse transaktioner, måtte vi ophøre med at anmode dem om oplysninger."

^k Ifølge delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg blev de væsentlige bogføringsaktiviteter styret af lederen af budgetenheden, og personalet i regnskabsenheden udførte altid hendes ordrer, også selv om hun ikke formelt var leder af regnskabsenheden. Det blev desuden forklaret, at lederen af budgetenheden også selv kunne arbejde i bogføringssystemet.

^l Adspurgt om, hvorvidt der forelå interne forskrifter om at fritage budgetenheden fra at blive revideret af den interne revisionstjeneste svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene, at: "(...) Så vidt vides var der ingen interne forskrifter om, at enhed 8/02 ikke skulle revideres. Faktisk havde den interne revisionstjeneste ikke til opgave at revidere hele delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg fra 1999 og fremefter."

^m Uddrag af den indledende erklæring fra lederen af LRH under mødet med Kommissionen den 27. september 2016:

"Med gennemførelsen af "Landesrechnungshofgesetz" har LRH været organiseret som en selvstændig og overordnet revisionsenhed siden 1993. LRH følger lovens regler, selv om Landtag også forbeholder sig ret til at anmode om særlige revisioner. Ligeledes kan lokale offentlige institutioner give LRH råd om særlige emner, som skal overvåges. Genstanden for de revisioner, som kan gennemføres af LRH, er defineret i kapitel 6 i "Landesrechnungshofgesetz". Følgende hovedområder kan bl.a. revideres: den finansielle forvaltning og overholdelse af lovgivningen ("Gebahrung") i delstatsregeringen i Salzburg samt dens fonde, selskaber eller andre enheder, modtagere af offentlig støtte og den finansielle forvaltning og overholdelse af lovgivningen i lokale forvaltninger med mindre end 10 000 indbyggere. Ansvar for lokale forvaltninger med 10 000 eller flere indbyggere ligger hos RH. Med hensyn til "Gebahrung" fokuserer LRH i sin revision på, om lovgivningen er overholdt, og om tallene er beregnet korrekt og/eller på den økonomiske effektivitet. For enheder, hvor delstatsregeringen i Salzburg ejer mere end 25 % af egenkapitalen, er det muligt at foretage en revision. Ligeledes er enhver institution eller person, der modtager offentlig støtte, et potentielt mål for overvågning. LRH kan imidlertid frit vælge, om enheden skal revideres eller ej. LRH nævner i sin rapport de vigtigste resultater, forslag og henstillinger. Der kan foretages en yderligere gennemgang af, om forslagene og henstillingerne er blevet gennemført af den pågældende enhed. Der er ikke nogen mulighed for at håndhæve gennemførelsen af forslag og henstillinger. LRH's beføjelser består i offentliggørelse af rapporter. LRH er uafhængig, og der foregår ingen gensidig overvågning mellem RH og hos LRH (se også artikel 127, stk. 1, i den østrigske forfatningslov, hvori det fastlægges, at LRH ikke er underordnet RH). Delstatsregeringen i Salzburgs regnskaber havde ikke været genstand for en klar revisionsprocedure frem til den 1. april 2012. Det betyder, at LRH ikke var forpligtet til at foretage revisioner, men kunne beslutte at gøre det under særlige omstændigheder. Mellem 2005 og 2008 blev der taget initiativ til at foretage frivillige revisioner, eftersom der ikke var nogen klare regler for en sådan procedure. I 2009 påbegyndte LRH sin første selvfinansierede revision af delstatsregeringen i Salzburgs regnskaber for indberetningsåret 2008. Der var imidlertid ingen klar revisionsprocedure, og [der var] mangel på retlige regler for denne [form for] revision, ligesom den tilgængelige viden om udførelse af revisioner af regnskaber var begrænset. Regnskaberne for 2009 og 2010 blev revideret inden for samme begrænsede rammer. Finansafdelingen selv var aldrig genstand for en detaljeret revision foretaget af LRH i perioden mellem 2002 og 2012. Dette var også et resultat af koordineringen mellem RH og LRH. RH har ret til at foretage revision af delstatsregeringen i Salzburg og har desuden ret til at modtage og revidere regnskaberne (se artikel 18 og 20 i "Landesrechnungsgesetz" fra 1930 med seneste ændringer af 30. august 2010). I alle disse år foretog [lederen af budgetenheden] både transaktioner og stod for regnskaberne, og ingen kontrollerede rigtigt, hvad hun foretog sig. I 2010 udviklede LRH en revisionsprocedure og indledte drøftelser med parlamentet om at sørge for et retsgrundlag for en obligatorisk revision. Rechnungsabschluss 2011 var den første obligatoriske revision, som LRH foretog af delstaten Salzburgs regnskaber. Der skete en koordinering mellem RH og LRH. Grundlæggende vidste LRH, at RH

foretog revisionerne af delstaten Salzburg, og foretog dem derfor ikke selv."

ⁿ Adspurgt om, hvad LRH reviderede på tidspunktet for de pågældende begivenheder, forklarede den tidligere leder af LRH, at: "LRH havde kun begrænset personale og begrænsede ressourcer. I perioden 2008-2011 blev "Rechnungsabschluss" analyseret af LRH. Dataene overføres til LRH i slutningen af marts eller begyndelsen af april. LRH var forpligtet til at forelægge en rapport for Parlamentet inden for fire uger. Vi havde to revisorer, som kontrollerede dataene, og derefter skulle vi vente på finansafdelingens bemærkninger. Disse to revisorer har kun fire eller fem uger til at foretage kontrol. Det betyder, at vi kun kan foretage stikprøvekontrol, altså kun kontrol mellem årene, og at vi skal koncentrere os om strukturelle afbrydelser. Parlamentet vidste, at LRH's analyse ikke kunne sammenlignes med det arbejde, som revisionsvirksomheder udfører, og at denne analyse ikke svarer til et certifikat. LRH's regler gør det kun muligt at foretage revisioner, og derfor blev vi nødt til at kalde disse økonomiske analyser "revisioner". Vi kunne ikke analysere hele delstatsregeringen i Salzburgs portefølje. Dette var også en del af aftalen med R i forbindelse med koordineringen af revisionsprojekterne."

^o Den nuværende leder af LRH har forklaret, at: "Sagen er, at LRH manglende viden om, hvordan sådanne transaktioner skulle revideres på det pågældende tidspunkt."

^p Under mødet med delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg spurgte Kommissionen den tidligere leder af LRH om, hvorvidt konklusionen i LRH's rapporter for perioden 2008-2011, "De undersøgelser, som LRH har foretaget, viser, at bogføringen og regnskaberne var korrekte og fuldstændige. Kontantbeholdningen er korrekt og dokumenteret af kontoudtog", betød, at der rent faktisk var foretaget en krydskontrol af kontoudtogene, og understregede, at sådanne konklusioner normalt kun tilføjes, når der er foretaget en intern eller ekstern revision. På dette spørgsmål svarede den tidligere leder af LRH, at: "Vi foretog ikke denne krydskontrol."

^q Under mødet med delstatsforvaltningens tjenestegrene stillede Kommissionen også den tidligere leder af LRH spørgsmål om dennes tidligere stilling som direktør for regnskabsafdelingen i delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg. Mere konkret spurgte Kommissionen, hvorfor han – med den erfaring han havde med den finansielle forvaltning af delstaten Salzburg og hans generelle bekymringer – besluttede at foretage en økonomisk analyse i stedet for en revision i forbindelse med LRH's revision af den finansielle forvaltning i delstaten Salzburg i perioden 2008-2011. Den tidligere leder af LRH forklarede, at: (...) *i samarbejde med* formanden for Salzburg Landtag blev det besluttet at undgå debat om mindre vigtige detaljer, og at vi skulle foretage en analyse, der viste den vigtigste udvikling i forbindelse med regnskaberne."

^r Adspurgt under Kommissionens undersøgelse om, hvem der var ansvarlig for de finansielle aspekter i Landeswohnbaufonds, dvs. den person, som havde foretaget transaktioner og bogføring på vegne af Landeswohnbaufond, svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg: "[lederen af budgetenheden]".

^s Da delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg under Kommissionens undersøgelse blev spurgt om, hvordan det i praksis var muligt at overholde princippet om fire øjne i en enhed med blot tre medarbejdere, svarede de: " (...) *direktøren for afdeling 8* [finansafdelingen] var også bemyndiget til at underskrive", og at "princippet om fire øjne kunne naturligvis ikke garanteres. Desuden blev mange underskrifter forfalsket."

^t På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorvidt der allerede i 2002 og 2003 var oprettet skjulte konti, svarede repræsentanten fra RH, at: "Der var ikke kendskab til oplysninger om skjulte bankkonti i de to revisioner af "regionale finansieringsinstrumenter" i 2009 og 2012. Det var først under revisionen, som kulminerede i rapporten fra oktober 2013, at bankkontiene blev undersøgt."

Delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg supplerede udtalelsen fra RH og forklarede, at: "Alt fremgik af "Voranschlagsunwirksamen Gebarung", og RH antog, at swap- og derivattransaktionerne var knyttet til underliggende transaktioner. Derudover fremlagde [lederen af budgetenheden] forfalskede protokoller for RH."

^u På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om Finanzbeirats opgaver forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "Finanzbeirat havde til opgave at rapportere til den person i

delstatsregeringen, som var ansvarlig for finansielle anliggender (dvs. Finanzreferent)." Og endvidere: "Retningslinjerne blev underskrevet af "Finanzreferent" i begyndelsen af 2006. Derefter udarbejdede [lederen af budgetenheden] rapporterne for Finanzbeirat. Rapporterne fra [lederen af budgetenheden] indeholdt imidlertid ikke alle transaktioner, og denne fejlagtige indberetning til Finanzbeirat startede omkring 2005/06."

Da delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg endvidere blev anmodet om at kommentere, hvordan det kunne have været muligt, at RH i sin revision i 2011/2012 ikke fandt nogen uoverensstemmelser, forklarede den: "De indikatorer, som [lederen af budgetenheden] havde sendt til RH, var alle forkerte."

^v På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvornår de ikkeindberettede bankkonti blev oprettet, svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg "Siden 2003."

^w På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvad "Voranschlagsunwirksame Gebarung" indeholder, og hvorfor denne del af "Gebarung" ikke blev kontrolleret, forklarede LRH: "I denne del af budgettet registreres der normalt overgangsposter. Der var ingen, der fandt det mistænkeligt, at der også blev registreret balancer her. Nu bliver "Voranschlagsunwirksame Gebarung" intensivt gennemgået."

^x På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvad der blev registreret i de skjulte bankkonti, forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "(...) *Der blev i nogle tilfælde brugt clearingkonti til at afregne finansielle transaktioner med både ind- og udgående pengestrømme (...). For disse bankkonti fandtes ingen oplysninger om gæld. Disse oplysninger blev genereret med støtte fra de involverede banker. Vi sendte breve til bankerne for tydeliggøre regnskabet. Ud fra svarene på disse breve kunne vi generere gælden. (...).*"

^y På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorfor de betydelige bevægelser i "Voranschlagsunwirksamen Gebarung" aldrig var blevet overvåget, forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "Samordningen af opgaverne og tilgængeligheden af personale til at kontrollere alle disse oplysninger medførte en "uigennemtrængelig" [situation]."

Den tidligere leder af regnskabsenheden og LRH forklarede, at: "Regnskabsenheden og den regionale revisionsret, dengang ledet af mig selv, satte skam spørgsmålstegn ved de enorme beløb, som blev registreret i "Voranschlagsunwirksamen Gebarung". Men [lederen af budgetenheden] forklarede, at beløbene var knyttet til de renteswaps, som blev indgået. Hvis de f.eks. indgik en renteswap til 10 mio. EUR (fast til variabel) udgjorde beløbene i "Voranschlagsunwirksamen Gebarung" 20 mio. EUR (10 mio. EUR for fast og 10 mio. EUR for variabel), uden at dette påvirkede indtægter og udgifter (pengestrømme).

^z På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorvidt RH ikke fandt nogen tegn på, at der fandtes skjulte bankkonti, svarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at "Da [lederen af budgetenheden] sandsynligvis havde givet alle de oplysninger, som der blev anmodet om vedrørende 2007 og 2008 for revisionen, som blev færdiggjort [af RH] i 2009, var dette ikke tilfældet for opfølgingsrevisionen i 2011. I sidstnævnte revision fremlagde [lederen af budgetenheden] ikke alle de oplysninger, *der blev anmodet om. (...).*"

^{aa} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorfor selv ikke renten vedrørende de ikkeindberettede lån blev indberettet, forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "Renten blev ikke indberettet, eftersom der for disse lån blev beregnet en regnskabsmæssig nettoværdi."

^{bb} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorvidt OeNB under konsolideringsprocessen anvendte ét sæt rådata og ét resultat af samme rådatakilde, selv om der var to datakilder til rådighed, svarede OeNB: "Ja"

^{cc} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvilke foranstaltninger der er truffet, og hvilke oplysninger der er udvekslet med LRH, hvis oplysningerne vedrørende lån fra OeBFA ikke er identiske med de oplysninger, som delstaterne har indberettet, svarede OeBFA: "De oplysninger, som er sendt til LRH, er en del af LRH's arbejde med at afslutte regnskaberne. I denne forbindelse er krydskontrollen LRH's opgave og ikke

OeBFA's, hvilket betyder, at vi ikke skal krydskontrollere disse data. Vi har heller aldrig fået nogen feedback fra LRH om, at der var uoverensstemmelser i dataene."

^{dd} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvilke slags oplysninger LRH modtog fra OeBFA, og hvordan disse oplysninger blev brugt, forklarede repræsentanten for LRH: "OeBFA modtog regnskaberne fra *delstaten Salzburg, så de skulle have krydskontrolleret. (...)*."

^{ec} På spørgsmålet om, hvorvidt [lederen af budgetenheden] havde foretaget renteswaps, svarede tidligere leder af LRH og tidligere direktør for regnskabsafdelingen: "Alle vidste, at disse komplekse swaptransaktioner foregik, nemlig revisionsretterne og delstatens parlament."

^{ff} Under Kommissionens undersøgelse den 28. september 2016 forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Land Salzburg: "I juli 2012 undersøgte lederen af afdeling 8 [finansafdelingen] visse finansielle positioner, og visse transaktioner blev annulleret."

^{gs} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse, om RH kunne give STAT oplysninger om igangværende revisioner, forklarede RH: "RH udfører sin revision i henhold til nationale og internationale standarder. Hvad angår processen med udarbejdelse af en rapport, genereres og drøftes de enkelte rapporter først internt. De reviderede institutioner får derefter lejlighed til at fremsætte bemærkninger inden for tre måneder om de forslag, som RH har fremhævet i rapporten. Disse bemærkninger anerkendes og vises i de endelige rapporter, og RH kommenterer igen på dem. Dette var også tilfældet med opfølgingsrapporten fra RH om delstaten Salzburg. Den endelige rapport, som blev offentliggjort den 6. december 2012, indeholdt svar og bemærkninger fra delstaten Salzburg. Bemærkningerne fra delstaten Salzburg indeholdt ikke noget, som peger på de spørgsmål, der senere blev afsløret på den pressekonference, som delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg holdt den 6. december 2012. Efter afsløringen af disse spørgsmål iværksatte RH en ny revision, som udmøntede sig i RH's rapport fra oktober 2013."

^{hh} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om de procedurer, som RH fulgte mellem afslutningen af en rapport og offentliggørelsen af den, forklarede RH: "Den undersøgte institution får rapporten samme dag, som den offentliggøres. De vigtigste interessenter får den et par dage før."

LRH forklarede endvidere, at: "Hele proceduren er stramt reguleret. Den reviderede enhed har f.eks. tre måneder til at fremsætte bemærkninger. Den foreløbige rapport blev sendt til "Amt der Salzburger Landesregierung" med henblik på bemærkninger inden august 2012. "Amt der Salzburger Landesregierung" fremsatte ingen bemærkninger, selv om de vidste, at der var et problem. Visse personer kendte til problemet, men besluttede ikke at informere RH."

ⁱⁱ Under Kommissionens undersøgelse den 28. september 2016 udtalte delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, at: "Det var først i oktober 2012, at [direktøren for finansafdelingen] på et møde i Finanzbeirat underrettede os om, at den portefølje, vi undersøgte, rent faktisk kun var en del af delstaten Salzburgs samlede portefølje" og at "de indikatorer, som var blevet sendt til Finanzbeirat af [lederen af budgetenheden], alle sammen var forkerte."

^{jj} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorfor problemet med den fejlagtige indberetning forblev et internt problem for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg mellem maj 2012 og den 6. december 2012, og mere specifikt hvorfor RH, LRH og STAT ikke blev informeret, forklarede delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg: "[Direktøren for finansafdelingen] greb ikke ind i de transaktioner, som [lederen af budgetenheden] havde gennemført. [Direktøren for finansafdelingen] ansatte i stedet [en tidligere medarbejder i Deutsche Bank], som havde den nødvendige erfaring. Det var først, da [den tidligere medarbejder i Deutsche Bank] fik dannet sig et overblik over transaktionerne – dette skete i anden halvdel af oktober 2012 – at visse problemer blev synlige. Det blev derfor besluttet at finde en løsning på disse problemer."

^{kk} Da det samme spørgsmål blev stillet delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg, dvs. hvorfor problemet med fejlagtig indberetning fortsat var et internt problem for delstatsforvaltningens tjenestegrene i Salzburg mellem maj 2012 og den 6. december 2012, svarede den tidligere leder af LRH: "Som leder af LRH fik jeg ingen officielle oplysninger, selv om jeg havde hørt visse rygter. Fra september og fremefter var [lederen af budgetenheden] syg, og delstatsforvaltningens tjenestegrene søgte efter en ny medarbejder. Den 1. september lykkedes det delstatsforvaltningens tjenestegrene at ansætte en ny medarbejder. I november 2012 blev [lederen af budgetenheden] [af Finanzreferent og direktøren for finansafdelingen i min tilstedeværelse] spurgt, om delstaten Salzburg havde indgået nogen risikobetonede transaktioner, og [lederen af budgetenheden] svarede negativt. [Lederen af budgetenheden] gentog dette i delstatsparlamentet under budgetdrøftelserne."

^{ll} I en indledende erklæring til mødet med Kommissionen den 26. september 2016 sagde STAT bl.a.: "(...) at efter STAT blev bekendt med de potentielle problemer med dataene i delstaten Salzburg (pressekonferencen den 6. december 2012), var der store problemer med at mødes med de relevante personer i delstaten Salzburg for at afklare situationen og få de nødvendige data fra delstaten Salzburg".

^{mmm} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorvidt STAT nævnte pressekonferencen den 6. december 2012 i de e-mails, som blev udvekslet med delstaten Salzburg i forbindelse med EDP-indberetningen i april 2013, forklarede STAT: "Vi nævnte ikke noget om dette i de e-mails i de første måneder af 2013. Vi kom først i kontakt med delstaten Salzburg efter indberetningen i april 2013 (...)."

ⁿⁿ På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvornår det første gang gik op for STAT, at der var uregelmæssigheder i de fremsendte data fra delstaten Salzburg, og hvordan STAT blev underrettet om det, forklarede STAT: "Vi læste det i pressen den 6. december 2012. I denne forbindelse havde vi et første møde med repræsentanter for delstaten Salzburg i maj 2013. Deraf forstod vi, at der kunne have været problemer med indberetningen af derivater og EDP-gælden (indberetning af lån). Endelig fandt vi i oktober 2013 ud af, at delstaten Salzburg tidligere ikke havde indberettet gæld på omkring 2,1 mia. EUR. I denne forbindelse havde vi – som bekendt – også et møde med Eurostat. Inden oktober 2013 havde delstaten Salzburg ikke officielt underrettet STAT, og vi modtog ikke ajourførte data (korrektioner) fra dem. De gav os kun kvartalsmæssige gældsdata i henhold til de eksisterende indberetningsforpligtelser uden yderligere bemærkninger. RH har heller aldrig indberettet noget til STAT."

^{oo} I den indledende redegørelse til mødet med Kommissionen den 26. september 2016 anførte STAT bl.a.: "(...) *det første møde [med delstaten Salzburg] fandt sted den 7. maj 2013. (...) På dette møde forsikrede [lederen af budgetenheden] STAT om, at de nødvendige data ville blive sendt til STAT senest i august 2013.*"

^{pp} I den indledende redegørelse til mødet med Kommissionen den 26. september 2016 sagde STAT bl.a.: "(...), delstaten Salzburg sendte kun pengestrømme (ingen beholdninger) i august 2013 til STAT. STAT brugte disse oplysninger til at udarbejde den nationale stabilitetspagt med indberetning af overgangstabeller (6./7. september 2013). På daværende tidspunkt havde delstaten Salzburg ret til at fremsætte bemærkninger om de "overslag", som blev gennemført for Salzburgs data. Til dette formål blev overgangstabellerne om underskud og gæld sendt til Salzburg den 17. september 2013."

^{qq} Under mødet med STAT den 26. september 2016 anførte RH's repræsentant, som i juli 2013 var ansat hos STAT: "Eftersom de endelige årlige data om det afsluttede regnskab for delstaten Salzburg for 2012 ikke var til rådighed i forbindelse med beregningen af ENS-nationalregnskabet, gjorde STAT brug af kvartalsmæssige data til udarbejdelse af nationalregnskaberne (...)."

^{rr} På spørgsmålet under Kommissionens undersøgelse om, hvorvidt der var kontakt mellem STAT og RH eller LRH, inden rapporten om delstaten Salzburg blev offentliggjort af RH, svarede STAT: "Der var ingen kontakt med RH. I dette tidsrum var der stadig intet aftalememorandum mellem STAT og RH."

Endvidere forklarede RH, at: "Spørgsmål og rapporter vedrørende igangværende revisioner deles ikke med tredjeparter. RH har ingen juridisk mulighed for at underrette andre personer eller institutioner i tilfælde af en igangværende revision."